

COI Focus

GHANA

Homoseksualiteit

1 juli 2019

Cedoca

Oorspronkelijke taal:Nederlands

DISCLAIMER:

Dit COI-product is geschreven door de documentatie- en researchdienst Cedoca van het CGVS en geeft informatie voor de behandeling van individuele verzoeken om internationale bescherming. Het document bevat geen beleidsrichtlijnen of opinies en oordeelt niet over de waarde van het verzoek om internationale bescherming. Het volgt de richtlijnen van de Europese Unie voor de behandeling van informatie over herkomstlanden van april 2008 en is opgesteld conform de van kracht zijnde wettelijke bepalingen. De auteur heeft de tekst gebaseerd op een zo ruim mogelijk aanbod aan zorgvuldig geselecteerde publieke informatie en heeft de bronnen aan elkaar getoetst. Het document probeert alle relevante aspecten van het onderwerp te behandelen, maar is niet noodzakelijk exhaustief. Als bepaalde gebeurtenissen, personen of organisaties niet vernoemd worden, betekent dit niet dat ze niet bestaan hebben.

Alle gebruikte bronnen staan kort vermeld in een voetnoot en uitgebreid beschreven in een bibliografie achteraan het document. Bronnen die geconsulteerd maar niet gebruikt werden, staan in een lijst van geraadpleegde bronnen. In uitzonderlijke gevallen worden bronnen niet bij naam genoemd. Wie specifieke informatie uit dit document gebruikt, moet de bronverwijzing uit de bibliografie vermelden.

Publicatie of verspreiding van dit document is alleen mogelijk na schriftelijke toestemming van het Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen.

This COI-product has been written by Cedoca, the Documentation and Research Department of the CGRS, and it provides information for the processing of individual applications for international protection. The document does not contain policy guidelines or opinions and does not pass judgment on the merits of the application for international protection. It follows the Common EU Guidelines for processing country of origin information (April 2008) and is written in accordance with the statutory legal provisions.

The author has based the text on a wide range of public information selected with care and with a permanent concern for crosschecking sources. Even though the document tries to cover all the relevant aspects of the subject, the text is not necessarily exhaustive. If certain events, people or organisations are not mentioned, this does not mean that they did not exist.

All the sources used are briefly mentioned in a footnote and described in detail in a bibliography at the end of the document. Sources which have been consulted but which were not used are listed as consulted sources. In exceptional cases, sources are not mentioned by name. When specific information from this document is used, the user is asked to quote the source mentioned in the bibliography.

This document can only be published or distributed with the written consent of the Office of the Commissioner General for Refugees and Stateless Persons.

Inhoudstafel

Inleiding	3
Lijst met afkortingen	6
1. Juridisch en institutioneel kader	7
1.1. Wetgeving	7
1.1.1. Wetten die homoseksualiteit veroordelen.....	7
1.1.2. Wetten die rechten aan homoseksuelen toekennen	8
1.2. Gerechtelijke acties.....	9
1.2.1. Tegen homoseksuelen.....	9
1.2.2. Tegen daders van homofob geweld	11
1.3. Houding van de ordetroepen	12
1.3.1. Ten opzichte van homoseksuelen	12
1.3.2. Ten opzichte van daders van homofob geweld	13
2. Sociaal klimaat	13
2.1. Houding van de maatschappij.....	13
2.1.1. Benamingen	13
2.1.2. Sociale voorstellingen van homoseksualiteit.....	14
2.1.3. Standpunt en rol van de media	15
2.1.4. Homofob geweld.....	17
2.1.5. Schending van rechten.....	19
2.2. Zichtbaarheid	20
2.2.1. Vrijheid van meningsuiting	20
2.2.2. Ontmoetingsplaatsen	21
2.2.3. Verenigingen	22
3. Sociaal-politieke context	25
3.1. Algemene situatie van het land.....	25
3.2. Standpunt van de politieke actoren	25
3.3. Standpunt van de religieuze actoren	26
Samenvatting	29
Bibliografie	30

Inleiding

In het internationale discours over mensenrechten gebruikt men tegenwoordig de afkorting LGBT (lesbiennes, homoseksuelen, biseksuelen, transgender) om te verwijzen naar seksuele minderheden. De afkorting kan ook slaan op instellingen, organisaties en individuen die de rechten van deze personen verdedigen. Hoewel de leden van verschillende seksuele minderheden in een bepaalde context een gelijkaardige druk kunnen ondervinden, bevinden ze zich niet noodzakelijk in dezelfde situatie. Seksuele geaardheid en genderidentiteit (mannelijk of vrouwelijk) zijn twee verschillende problematieken. De seksuele geaardheid "verwijst naar eenieders vermogen om zich zowel emotioneel, gevoelsmatig als seksueel aangetrokken te voelen tot personen van het andere geslacht, van hetzelfde geslacht of van beide geslachten en hiermee intieme relaties te hebben" [vertaling].¹ De genderidentiteit "verwijst naar eenieders diepe innerlijke en individuele ervaring met betrekking tot zijn of haar gender [mannelijk of vrouwelijk] die al dan niet overeenkomt met het geslacht dat bij de geboorte werd toegekend. De term genderidentiteit omvat zowel de persoonlijke beleving van het lichaam (met inbegrip van de eventueel vrijwillig gekozen medische, chirurgische of andere aanpassingen van het fysieke voorkomen of de lichamelijke functies) als andere uitingen van het gender, zoals kledij, taal of gedragingen" [vertaling].²

Dit onderzoek buigt zich over de specifieke situatie van homoseksuelen in Ghana en beperkt zich bijgevolg grotendeels tot de seksuele geaardheid, maar Cedoca zal meermaals verwijzen naar de term LGBT [lesbian, gay, bisexual, transgender] die andere realiteiten omvat maar gebruikt wordt door een groot aantal geraadpleegde bronnen. Ook de term "Men who have Sex with Men" (MSM), een term die vaak in een academische of epidemiologische context wordt gebruikt en focust op de seksuele praktijk in plaats van de seksuele identiteit of geaardheid, komt aan bod wanneer deze door de geraadpleegde bronnen wordt gebruikt. Anderzijds, als de nadruk moet worden gelegd op de specifieke dimensie van homoseksuele mannen of vrouwen, zal Cedoca de termen "homoseksueel" en "lesbienne" gebruiken.

Deze COI Focus behandelt de periode tot 30 mei 2019 en bestaat uit drie delen. Het eerste gedeelte onderzoekt de wetgeving met betrekking tot de seksuele geaardheid. Het beschrijft ook de gerechtelijke acties door de overheid, in het voor- of nadeel van homoseksuelen, al dan niet volgens bestaande wettelijke bepalingen. Het tweede gedeelte behandelt de situatie van homoseksuelen in de Ghanese maatschappij. Enerzijds beschrijft het de sociaal-culturele percepties van homoseksualiteit, het geweld tegen homoseksuelen en de eventuele verschillen in de behandeling van homoseksuelen op sociaal-economisch vlak. Anderzijds schenkt het tweede gedeelte aandacht aan hun sociale leven, zoals hun ontmoetingsplaatsen of verenigingen. Tot slot bekijkt het derde hoofdstuk de huidige algemene politieke context en, meer bepaald, het standpunt van de politieke en religieuze autoriteiten over homoseksualiteit.

Cedoca heeft het onderzoek afgesloten op 24 juni 2019.

Voor dit onderzoek raadpleegde Cedoca zowel lokale Ghanese publicaties, zoals de online beschikbare kranten *The Mirror*, *Ghana Web* en *Graphic Online*, als de hoofdzakelijk Engelstalige internationale pers. Verder consulteerde Cedoca publicaties van internationale mensenrechtenorganisaties zoals Human Rights Watch (HRW) of International Lesbian, Gay, Bisexual, Trans and Intersex Association

¹ "Refers to each person's capacity for profound emotional, affectional and sexual attraction to, and intimate relations with, individuals of a different gender or the same gender or more than one gender" : United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR), 22/09/2010, [url](#)

² "Refers to each person's deeply felt internal and individual experience of gender, which may or may not correspond with the sex assigned at birth. It includes the personal sense of the body (which may involve, if freely chosen, modification of bodily appearance or function by medical, surgical or other means) and other expressions of gender, including dress, speech and mannerisms" : United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR), 22/09/2010, [url](#)

(ILGA) en van internationale organisaties die LGBT-rechten verdedigen zoals Erasing 76 Crimes of Pink News. Ook rapporten van andere asielinstanties en gouvernementele bronnen zoals het United States Department of State (USDOS) of het United Kingdom Home Office kwamen aan bod.

Cedoca nam op 6 mei 2019 per e-mail contact op met een aantal niet-gouvernementele contactpersonen en academici die vertrouwd zijn met de situatie van homoseksuelen en LGBT-personen in Ghana. De antwoorden van deze contactpersonen worden in de tekst verwerkt. Cedoca legde hen de volgende vragen voor:

“What is the perception and attitude of the Ghanaian population towards homosexuality and towards the LGBT community (discrimination, taboos ...)?

Have homosexuals in Ghana been victim of discriminatory or violent acts during the last years ? If so, have you got examples of such acts perpetrated by civilians or by Ghanaian authorities?

Are there any public places (such as beaches) or other places such as bars, hotels, associations, where LGBT can meet in the cities or elsewhere? If so, could you give any examples? Can LGBT meet there without problems?

Are there any individuals and/or organisations advocating for LGBT rights in Ghana? Are they able to operate freely?

What is the position of Ghanaian religious communities (Christians, Muslims...) towards homosexuality and towards LGBT? Are there religious representatives who have spoken against LGBT? Are there any who have spoken in defence of LGBT?

What is the role and position of the media in all this?

Is section 104 of the Criminal Code actually being enforced in Ghana? Have LGBT been arrested on the grounds of this article? Have LGBT been prosecuted and convicted on the grounds of section 104? If so, have you got examples of such recent arrests and/or convictions?

What is the attitude of the police and of other Ghanaian authorities (politics, justice) towards homosexuality? Is it possible for homosexuals to ask the Ghanaian local or national authorities for protection against discriminatory or violent acts?

Are there other laws or articles in Ghana that explicitly refer to LGBT? Are there any constitutional provisions defending LGBT rights?”

Op 12 juni 2019 verstuurt Cedoca een tweede e-mail met de vraag of vermeende homoseksuelen, mannen die er door hun omgeving, familie en vrienden van verdacht worden homoseksueel te zijn, met problemen en geweld geconfronteerd worden.

Cedoca contacteerde de volgende personen:

Mac-Darling Cobbinah, directeur van the Centre for Popular Education and Human Rights - Ghana (CEPEHRG), een organisatie die werkt rond emancipatie en workshops aanbiedt over mensenrechten, seksuele gezondheid en veiligheid. Hij antwoordde per e-mail op 9 mei en 18 juni 2019.³

Ellie Gore, onderzoeker op LGBT-activisme in Accra en verbonden aan de universiteit van Sheffield. Zij antwoordde per e-mail op 16 mei en 19 juni 2019.⁴

³ Cobbinah M-D., directeur van CEPEHRG, e-mail, 09/05/2019

⁴ Gore E., onderzoeker LGBT-activisme aan de universiteit van Sheffield, e-mail, 16/05/2019

Alex Kofi Donkor, directeur van de organisatie LGBT+ Rights Ghana, een beweging die eind 2018 werd opgericht maar niet officieel geregistreerd is in Ghana. Hij antwoordde per e-mail op 16 mei 2019.⁵

Cedoca contacteerde verder Akua Gyamerah (een in New York wonende Ghanese doctoraatsstudente die onderzoek doet naar seksuele gezondheid en MSM in Ghana), Kwame Edwin Otu (professor aan het Institute of African-American and African Studies van de Universiteit van Virginia) en de organisatie Solace Initiative (die de rechten van LGBT-persoonen promoot in Ghana via beleidsbeïnvloeding, onderzoek, onderwijs en dienstverlening). Contacten met deze personen en organisatie leverden geen resultaat op binnen het afgesproken tijdsbestek van deze focus.

⁵ Donkor A.K., directeur van de organisatie LGBT+ Rights Ghana, e-mail, 16/05/2019

Lijst met afkortingen

AI	Amnesty International
AMSHER	African Men for Sexual Health and Rights
CCPR	International Covenant on Civil and Political Rights
CEPEHRG	Centre for Popular Education and Human Rights - Ghana
CHRAJ	Commission on Human Rights and Administrative Justice
HAG	Humanist Association of Ghana
HRAC	Human Rights Action Center
HRW	Human Rights Watch
IDNOWA	Interfaith Diversity Network of West Africa
IGLHRC	International Gay and Lesbian Human Rights Commission
ILGA	International Lesbian, Gay, Bisexual, Trans and Intersex Association
ILO	International Labour Organization
LGBT	Lesbian, Gay, Bisexual and Transgender
MHA	Mental Health Authority
MSM	Men having sex with Men
MSMGF	Men Who Have Sex with Men Global Forum
NCPHSRFV	National Coalition for Proper Human Sexual Rights and Family Values
NPP	New Patriotic Party
OHCHR	Office of the High Commissioner for Human Rights
QAYN	Queer African Youth Network
SOGI	Sexual Orientation and Gender Identity
UNHRC	United Nations Human Rights Committee
UPR	Universal Periodic Review
USDOS	United States Department of State

1. Juridisch en institutioneel kader

1.1. Wetgeving

1.1.1. Wetten die homoseksualiteit veroordelen

Er is op zich geen verbod op koppels van hetzelfde geslacht maar elk seksueel contact tussen mensen van hetzelfde geslacht is een inbreuk tegen de wet.⁶

Artikel 104 onder hoofdstuk 6 van het Ghanese strafwetboek (Akte 29 uit 1960, geamendeerd in 2003) beschrijft en bepaalt de straffen voor "unnatural carnal knowledge" of tegennatuurlijke seksuele handelingen [eigen vertaling].

"Section 104. Unnatural Carnal Knowledge

(1) Whoever has unnatural carnal knowledge

(a) of any person of the age of sixteen years or over without his consent shall be guilty of a first degree felony and shall be liable on conviction to imprisonment for a term of not less than five years and not more than twenty-five years; or

(b) of any person of sixteen years or over with his consent is guilty of a misdemeanour; or

(c) of any animal is guilty of a misdemeanour.

(2) Unnatural carnal knowledge is sexual intercourse with a person in an unnatural manner or with an animal."⁷

Dergelijk misdrijf is, volgens artikel 296 van het Ghanese Wetboek van Strafvordering van 1960, strafbaar met een gevangenisstraf van maximaal drie jaar.

Artikel 99 van het strafwetboek stelt dat wanneer het bij het berechten van een persoon noodzakelijk is om "unnatural carnal knowledge" te bewijzen de daad als voltooid kan worden beschouwd bij de minste penetratie.⁸

Er dient evenwel opgemerkt dat het begrip "unnatural carnal knowledge" niet gedefinieerd wordt in de wet. In Ghana is hier heftig over gedebatteerd. De grondwetsherzieningscommissie van 2010 raakte de mogelijkheid aan om de grondwet te wijzigen om LGBT-personen beter te beschermen. De commissie heeft uiteindelijk geen standpunt ingenomen over deze gevoelige kwestie.⁹ HRW haalt aan dat de wet in principe van toepassing is op orale of anale seks tussen een man en een vrouw, evenals op seks tussen mannen. De autoriteiten hebben immers geuit dat ze "unnatural carnal knowledge" interpreteren als "penetratie met de penis van iets anders dan een vagina".¹⁰ Het mensenrechtencomité van de VN (UN Human Rights Committee, UNHRC) geeft in hun rapport van juni 2018 over armoede en mensenrechten in Ghana aan bezorgd te zijn over de visie van de Ghanese staat dat seksuele betrekkingen tussen mensen van hetzelfde geslacht binnen de definitie van "unnatural carnal knowledge" vallen en dus worden beschouwd als een misdrijf, zelfs als de betrekkingen plaatsvinden met onderlinge toestemming tussen volwassenen.¹¹

⁶ UNHRC, 08/2016, [url](#)

⁷ ILO, *Criminal Code 1960 (Amended 2003)*, [url](#)

⁸ ILO, *Criminal Code 1960 (Amended 2003)*, [url](#)

⁹ HRW, 08/01/2018, [url](#)

¹⁰ Constitution Review Commission, 12/2011, [url](#); HRW, 08/01/2018, [url](#)

¹¹ UNHRC, 08/2016, [url](#)

Volgens ILGA zijn seksuele relaties tussen vrouwen in tegenstelling tot seksuele relaties tussen mannen wel legaal.¹² Een artikel uit 2011 van GhanaWeb stelt dat de wet niets vermeldt over enige vorm van bestraffing voor lesbiennes.¹³ De grondwetsherzieningscommissie concludeert tevens dat de wet in principe niet van toepassing is op seksuele betrekkingen tussen vrouwen.¹⁴

1.1.2. Wetten die rechten aan homoseksuelen toekennen

1.1.2.1. Nationale wetten die rechten aan homoseksuelen toekennen

Artikel 17 van de Ghanese Grondwet garandeert gelijkheid voor de wet en vrijwaring van discriminatie op grond van gender, ras, huidskleur, etnische afkomst, religie, geloofsovertuiging of sociale of economische status.¹⁵ Seksuele oriëntatie en genderidentiteit blijven onvermeld. De Grondwet garandeert wel respect voor de menselijke waardigheid, bescherming van persoonlijke vrijheid en het recht op privacy voor iedereen en dus ook voor LGBT-personen, stelt HRW.¹⁶

USDOS concludeert dat de grondwet discriminatie op basis van seksuele geaardheid en genderidentiteit niet verbiedt.¹⁷

In 2007 heeft de regering van Ghana de wet op huiselijk geweld aangenomen.¹⁸ Die bepaalt dat een persoon die schuldig wordt bevonden aan huiselijk geweld een boete en/of een gevangenisstraf kan krijgen van maximaal twee jaar. Familierelaties vallen onder de bepalingen van deze wet. Hoewel de wet niets vermeldt over huiselijk geweld ingegeven door seksuele geaardheid en genderidentiteit hebben LGBT-personen die worden blootgesteld aan huiselijk geweld recht op bescherming en rechtsmiddelen die door deze wet worden geboden, stelt HRW.¹⁹

1.1.2.2. Internationale wetten die rechten aan homoseksuelen toekennen

Op het internationale toneel heeft Ghana het nagelaten om verschillende pogingen om de rechten van LGBT-personen te vrijwaren, te steunen. In december 2008 tekenen 66 staten een verklaring die aan de Algemene Vergadering van de VN wordt voorgelegd en pleit voor de bescherming van eenieders mensenrechten, ongeacht de seksuele geaardheid of de genderidentiteit.²⁰ Een zestigtal andere staten verwerpen de eerdere verklaring en stellen dat de noties "seksuele geaardheid" en "genderidentiteit" geen legale grond hebben in internationale mensenrechtenteksten.²¹ Ghana tekent geen van beide verklaringen.²²

¹² ILGA, 2019, [url](#)

¹³ ILO, *Criminal Code 1960 (Amended 2003)*, [url](#)

¹⁴ Constitution Review Commission, 12/2011, [url](#); HRW, 08/01/2018, [url](#)

¹⁵ Ghanaweb, 1992, [url](#); UK Home Office via Refworld, 02/2016, [url](#)

¹⁶ Ibid section 15(1) The dignity of all persons shall be inviolable, section 14(1) - Every person shall be entitled to his personal liberty and no person shall be deprived of his personal liberty except [in accordance with procedure permitted by law, section 18(2) - (2) No person shall be subjected to interference with the privacy of his home, property, correspondence or communication except in accordance with law and as may be necessary in a free and democratic society for public safety or the economic well-being of the country, for the protection of health or morals, for the prevention of disorder or crime or for the protection of the rights or freedoms of others: HRW, 01/2018, [url](#)

¹⁷ USDOS, 13/03/2019, [url](#)

¹⁸ Huiselijk geweld wordt in de wet als volgt gedefinieerd: "physical abuse [...] including the forcible confinement or detention of another person [...] subjecting another person to torture or other cruel, inhuman or degrading treatment or punishment; economic abuse, including the deprivation or threatened deprivation of economic or financial resources [...] and emotional, verbal or psychological abuse" in een voorbije of bestaande relatie: Parliament of the Republic of Ghana, 03/03/2007, [url](#)

¹⁹ HRW, 08/01/2018, [url](#)

²⁰ ARC International, 12/2008, [url](#); HRW, 08/01/2018, [url](#)

²¹ Reuters, 18/12/2008, [url](#)

²² United Nations General Assembly via Hirschfeld Eddy Stiftung, 12/2008, [url](#)

In 2011 stemt Ghana tegen resolutie 17/19, de eerste resolutie over seksuele oriëntatie en genderidentiteit aangenomen door de Mensenrechtenraad van de algemene vergadering van de VN (UN Human Right Council) die de raad verzoekt om een rapport op te stellen over deze thema's.²³

Tijdens de Universal Periodic Review (UPR) voor de VN Mensenrechtenraad in oktober 2012, accepteert Ghana 123 van de 148 aanbevelingen die worden gemaakt. Het land verwerpt daarmee 25 aanbevelingen die betrekking hebben op de afschaffing van de doodstraf en de intrekking van de bepalingen die seks tussen instemmende volwassenen van hetzelfde geslacht criminaliseren. De aangenomen aanbevelingen versterken dan weer wel de positie van de Commission on Human Rights and Administrative Justice (CHRAJ)²⁴ en Domestic Violence Support Unit van de politie. Beide instellingen zijn van essentieel belang voor de bescherming van de rechten van LGBT-personen in Ghana.²⁵

In de derde cyclus van de UPR in 2017 ontvangt Ghana 20 aanbevelingen die betrekking hebben op de seksuele geaardheid en de genderidentiteit.²⁶ Ghana accepteert de aanbeveling van Tsjechië "[to] ensure that victims of discrimination and violence based on sexual orientation and gender identity have access to rehabilitation and remedy and that all perpetrators are punished"²⁷, en de aanbevelingen van Ierland en Italië om stappen te ondernemen om LGBT-personen te beschermen tegen geweld en discriminatie. De aanbeveling van Colombia "[to] continue strengthening the application of the Discrimination Complaint System that allows to protect the rights of people because of their sexual orientation and gender identity, and encourage that the education system include guidelines to prevent discrimination against students" werd deels aanvaard. Ghana weigert de overige zestien opmerkingen die vooral betrekking hebben op de noodzaak om homoseksuele seksuele handelingen te decriminaliseren.²⁸

1.2. Gerechtelijke acties

1.2.1. Tegen homoseksuelen

In juni 2016 onthoudt Ghana zich van een stemming over de benoeming van een onafhankelijke VN-deskundige voor de bescherming tegen geweld en discriminatie op basis van seksuele geaardheid en genderidentiteit.²⁹ Volgens het Office of the High Commissioner of Human Rights (OHCHR) rechtvaardigt de Ghanese afgevaardigde het Ghanese standpunt als volgt:

"The laws of Ghana would not permit any individual to be persecuted because of their sexual orientation. However, the matter was culturally very sensitive in Ghana. Ghana supported those who were naturally inclined to have a different sexual orientation, but it did not accept the propagation or commercialization of it. It would therefore abstain."³⁰

HRW geeft aan dat vervolgingen op grond van artikel 104 lid 1 (b) van het Ghanese wetboek van strafvordering van 1960 uiterst zeldzaam zijn. Ook UNHRC halen aan dat de wet zelden wordt toegepast.³¹ HRW schrijft in januari 2018 geen weet te hebben van effectieve veroordelingen op basis

²³ United Nations General Assembly, 14/07/2011, [url](#)

²⁴ Het CHRAJ is een onafhankelijke organisatie voor het waarborgen van de mensenrechten in Ghana (zie 2.2.3.).

²⁵ HRW, 08/01/2018, p. 51, [url](#)

²⁶ ILGA, 11/2017, [url](#)

²⁷ ILGA, 11/2017, [url](#)

²⁸ ILGA, 11/2017, [url](#); ILGA, 2019, [url](#)

²⁹ ILGA, 2019, [url](#)

³⁰ OHCHR, s.d., [url](#)

³¹ UNHRC, 08/2016, [url](#)

van deze wet.³² USDOS en Freedom House vermelden geen gerechtelijke acties tegen homoseksuelen in hun jaarrapporten over Ghana voor 2017 en 2018.³³ USDOS schrijft zelfs dat er geen meldingen zijn van volwassenen die vervolgd of veroordeeld zijn voor consensueel seksueel gedrag met personen van hetzelfde geslacht.³⁴ Ook UK Home Office schrijft in februari 2016 dat er geen recente meldingen zijn van mensen die veroordeeld of opgesloten zijn omwille van seksuele betrekkingen met personen van hetzelfde geslacht.³⁵

HRW voegt in 2018 toe dat, in tegenstelling tot verschillende buurlanden, Ghana de voorgaande jaren geen stappen heeft ondernomen om de straffen tegen consensueel homoseksueel gedrag te verscherpen noch de seksuele betrekkingen tussen vrouwen expliciet te criminaliseren.³⁶

Cedoca neemt op 6 mei 2019 contact op met Ellie Gore, onderzoekster op LGBT-activisme verbonden aan de universiteit van Sheffield, en vraagt haar naar de toepassing van de wet op "unnatural carnal knowledge". Op 16 mei 2019 antwoordt ze in een e-mail:

"My understanding is that there have been very few prosecutions on the basis of the Unnatural Carnal Knowledge clause in the last ten years, largely due to the high evidentiary standards required. However, participants in my research reported that the code is being used in a punitive and oppressive way by the police and other authorities, as a means to intimidate, harass, extort, and (temporarily) incarcerate LGBTI individuals. To this end, section 104 creates an extremely hostile legislative environment and serves as a barrier to LGBTI individuals seeking legal redress for rights violations and other abuses."³⁷

Alex Kofi Donkor, directeur van de organisatie LGBT+ Rights Ghana, schrijft in zijn e-mail van 16 mei 2019:

"Prosecution under this law is distinctly rare. I have not heard or read any anywhere that consensual same sex sexual act is being or has been prosecuted."³⁸

Mac-Darling Cobbinah, directeur van het Centre for Popular Education and Human Rights - Ghana (CEPEHRG), stelt in zijn e-mail van 9 mei 2019 dat er wel degelijk veroordelingen geweest zijn maar geeft daarbij geen concrete voorbeelden:

"Unfortunately, there are no data records on the number of prosecuted and convicted cases. But it happens. The fear of which makes some individuals pay huge sums [sic] of monies [sic] to blackmailers."³⁹

Het UK Home Office verwijst naar arrestaties die mogelijk gelinkt zijn aan sodomie of homoseksualiteit en stelt dat de exacte redenen voor de arrestaties vaak onduidelijk zijn en er geen gegevens zijn over het aantal arrestaties of wanneer deze plaatsvonden.⁴⁰ Zo bericht de Graphic Online in februari 2018 bijvoorbeeld over de arrestatie van twee studenten op de Takoradi Technical University omwille van homoseksuele activiteiten. De politie verklaart dat de twee mannen na hun arrestatie zijn doorverwezen naar het ziekenhuis voor medisch onderzoek.⁴¹

³² HRW, 08/01/2018, [url](#)

³³ USDOS, 13/03/2019, [url](#); Freedom House, 03/2018, [url](#)

³⁴ USDOS, 13/03/2019, [url](#)

³⁵ UK Home Office via Refworld, 02/2016, [url](#)

³⁶ HRW, 08/01/2018, p. 1, [url](#)

³⁶ UNHRC, 08/2016, [url](#)

³⁷ Gore E., onderzoeker LGBT-activisme aan de universiteit van Sheffield, e-mail, 16/05/2019

³⁸ Donkor A.K., directeur van de organisatie LGBT+ Rights Ghana, e-mail, 16/05/2019

³⁹ Cobbinah M-D., directeur van CEPEHRG, e-mail, 09/05/2019

⁴⁰ UK Home Office via Refworld, 02/2016, [url](#)

⁴¹ Graphic Online, 02/02/2018, [url](#)

Freedom House schrijft in hun rapport over Ghana van 2018 dat de grondwettelijke bescherming voor een eerlijk proces en de rechten van de beklaagde in het algemeen worden gehandhaafd. De overheid is niet verplicht om de beschuldigde juridisch te adviseren. Vele mensen, die geen advocaat kunnen betalen, moeten doodgedwongen zichzelf verdedigen in de rechtszaal.⁴²

1.2.2. Tegen daders van homofoob geweld

USDOS merkt op dat de regering het verbod op discriminatie op grond van ras, afkomst, politieke opinie, kleur, religie, geloofsbelijdenis of gender niet effectief afdwingt. Zo is er wel degelijk sprake van discriminatie op de arbeidsmarkt met betrekking tot vrouwen, personen met een handicap, hiv-positieve personen en LGBTI-personen, stelt het Department of State.⁴³

USDOS meldt verder terughoudendheid van de politie bij het onderzoeken van claims van discriminatie en agressie tegen LGBT-personen.⁴⁴ HRW bevestigt dit in haar rapport van januari 2018. Verschillende geïnterviewden vertellen HRW dat men niet langer verwacht dat de politie actie onderneemt na een klacht van LGBT-personen. Ze voegen hier aan toe dat ze bij het indienen van een klacht moeten werken met een netwerk van vertrouwenspersonen. Er is een telefoontje naar assistent-commissaris Blantari⁴⁵, een activist, een jurist of het CHRAJ nodig alvorens de politie de klacht serieus neemt of onderzoekt.⁴⁶

Daarenboven stelt HRW dat de vrees dat de bestaande wetten tegen hen gebruikt zullen worden, gecombineerd met het sociale stigma, vele homoseksuelen ervan weerhoudt naar de politie te stappen.⁴⁷ De organisatie verklaart dat in sommige gevallen waar LGBT-personen misdaden melden, de politie erop aandringt de zaak te laten vallen en/of ermee dreigt hen te arresteren, ook al zijn ze het werkelijke slachtoffer van de begane misdaad. Klachten worden afgekocht door de beschuldigde en/of zijn familie, waarbij het slachtoffer soms gedwongen wordt de oplossing te aanvaarden. Hierdoor ontlopen daders van misbruik en geweld tegen LGBT-personen hun straf. De criminalisering van homoseksueel gedrag draagt aldus bij aan een cultuur van straffeloosheid, stelt HRW.⁴⁸

Op de vraag of daadwerkelijk wordt opgetreden tegen de daders van geweld en intimidatie tegen homoseksuelen, antwoordt Cobbinah M. per e-mail op 9 mei 2016.

“Not much is done to offenders to serve as a deterrent. Even if arrested once they hear more of the LGBT content it is not giving much attention. Victims also are scared to follow up. The few arrested ends up bailed with no conviction.”⁴⁹

Op diezelfde vraag antwoordt Gore E. in haar e-mail van 16 mei 2019 als volgt:

“Some activists had reported cases of homophobic violence and harassment to the police, but said these rarely resulted in justice for the victims and rather left them open to further targeting and abuse on the part of police officers.”⁵⁰

Alex Kofi Donkor, directeur van de organisatie LGBT+ Rights Ghana, schrijft in zijn e-mail van 16 mei 2019:

⁴² Freedom House, 03/2018, [url](#)

⁴³ USDOS, 13/03/2019, [url](#)

⁴⁴ USDOS, 13/03/2019, [url](#)

⁴⁵ Veel LGBT-personen praten met lof over assistent-commissaris Blantari, in: HRW, 08/01/2018, p. 43, [url](#)

⁴⁶ HRW, 08/01/2018, p. 43, [url](#)

⁴⁷ HRW, 08/01/2018, p. 3-4 en p. 30, [url](#)

⁴⁸ HRW, 08/01/2018, p. 30 en p. 33 [url](#)

⁴⁹ Cobbinah M-D., directeur van CEPEHRG, e-mail, 09/05/2019

⁵⁰ Gore E., onderzoeker LGBT-activisme aan de universiteit van Sheffield, e-mail, 16/05/2019

"we have had cases of some LGBT persons accused of having sex or being gay by neighbours or family members, but usually these cases ends at the police station where family members or friends of the accused pay something to the police officers and they are release [...] we have reported issues of abuse to the police and sometimes the police show little to on interest in the case, allowing the perpetrators of such act to go free."⁵¹

HRW schrijft dat de Ghanese politie in sommige gevallen op gepaste wijze reageert op klachten van LGBT-personen of misbruik tegen LGBT-personen. Zo verklaren verschillende respondenten uit de stad Tamale geen politiemisbruik of willekeurige arrestaties te hebben meegemaakt en stellen dat de politie reageerde op hun meldingen van intimidatie en misbruik.⁵²

Een ander voorbeeld is de arrestatie in januari 2019 van twee mannen die ervan beschuldigd worden homoseksuele mannen via datingapps te lokken en te chanteren. De politiecommandant van Kasoa, David Agyemang Agyem, waarschuwt homoseksuele mannen dat ze op hun hoede moeten te zijn voor afpersers wanneer ze LGBTI-sites zoals Grindr⁵³ bezoeken.⁵⁴

1.3. Houding van de ordetroepen

1.3.1. Ten opzichte van homoseksuelen

In 2015 voeren twee organisaties, Men Who Have Sex with Men Global Forum (MSMGF) en CEPEHRG, een onderzoek uit naar mensenrechtenschendingen tegen seksuele minderheden in Ghana. Respondenten halen een gebrek aan bescherming door de politie aan en vertellen over gevallen waarbij LGBT-personen die klachten indienen, worden onderworpen aan afpersing en willekeurige arrestaties.⁵⁵ Volgens Freedom House accepteert de politie steekpenningen, verrichten ze willekeurige arrestaties en houden ze mensen langer vast dan de wettelijk toegestane limiet van 48 uur.⁵⁶

Het UK Home Office meldt geweld, intimidatie en afpersing tegen LGBT-personen, hetzij door, hetzij met medewerking van overheidsinstanties zoals politie, en geeft aan dat staatsgeweld mogelijks ondergerapporteerd is.⁵⁷ USDOS voegt hier aan toe dat homoseksuelen in de gevangenis kwetsbaar zijn voor seksueel en ander fysiek misbruik.⁵⁸

Volgens USDOS verandert de houding van de politie langzaam.⁵⁹ Chris Matthews, journalist in Accra voor *The Guardian*, meldt dat tenminste twee overheidsinstanties, de Ghanese politiemacht en de CHRAJ, de hand reiken naar de LGBT-gemeenschap. Ze zetten proactief stappen door, onder meer, het aanbieden van mensenrechtenopleiding om de veiligheid van LGBT-personen te garanderen.⁶⁰ HRW voegt toe dat de politiemacht bij tijden op gepaste wijze reageert op misbruik tegen LGBT personen, bijvoorbeeld in geval van valse beschuldigen of afpersing van homoseksuelen in de stad Tamale. CHRAJ heeft een onlinesysteem om beschuldigingen van discriminatie op basis van seksuele

⁵¹ Donkor A.K., directeur van de organisatie LGBT+ Rights Ghana, e-mail, 16/05/2019

⁵² HRW, 08/01/2018, p. 49, [url](#)

⁵³ Grindr is de grootste sociale netwerk-app voor LGBT-personen.

⁵⁴ Pink News, 15/01/2019, [url](#); Mambaonline.com, 18/01/2019, [url](#); Citi Newsroom, 15/01/2019, [url](#)

⁵⁵ CEPEHRG & MSMGF via Refworld, , 01/2018, [url](#)

⁵⁶ Freedom House, 03/2018, [url](#)

⁵⁷ UK Home Office via Refworld, 02/2016, [url](#)

⁵⁸ USDOS, 13/03/2019, [url](#)

⁵⁹ USDOS, 13/03/2019, [url](#)

⁶⁰ The Guardian (Matthews), 11/02/2016, [url](#); HRW, 08/01/2018, p. 11, [url](#)

geaardheid en genderidentiteit te melden. In januari 2018 verwerkt het CHRAJ 36 zaken die zijn ingediend door LGBT-personen.⁶¹

Donkor A. K. wijst in zijn e-mail van 16 mei 2019 tevens op een veranderende attitude bij de politie:

"The attitude of the police towards LGBT persons in Ghana is changing but majority are still discriminatory. I have reported issues of abuse to the police and sometimes the police show little to know interest in the case, thereby allowing the perpetrators to go free."⁶²

Gore E. haalt in haar e-mail van 16 mei 2019 het volgende aan:

"While the government body, the Commission for Human Rights and Justice (CHRAJ) has sought to adopt a more 'neutral' position on LGBTI rights in recent years, my research found that LGBTI individuals continued to experience homophobia and discrimination when seeking to pursue rights claims through this body."⁶³

1.3.2. Ten opzichte van daders van homofoob geweld

Cedoca vond in de geraadpleegde bronnen geen informatie terug over interventies van de ordetroepen ten aanzien van daders van homofoob geweld.

Een mogelijke verklaring hiervoor wordt aangereikt door het eerder genoemde onderzoek van MSMGF en CEPEHRG uit 2015, dat besluit dat slachtoffers vaak geen aangiftes van geweld of misbruik doen uit angst zelf het slachtoffer te worden van afpersing, geweld of misbruik door de politie.⁶⁴

2. Sociaal klimaat

2.1. Houding van de maatschappij

2.1.1. Benamingen

Gore E. vermeldt in een artikel uit 2018 dat *saso* de lokale term is waarmee MSM worden aangeduid.⁶⁵

De term *kojo besia* is volgens verschillende bronnen een beschrijving voor een man die zich vrouwelijk gedraagt.⁶⁶ De RTBF specificeert dat *kojo besia* een pejoratieve term is in het Twi⁶⁷ die gebruikt wordt om te verwijzen naar mannen die zich kleden als vrouwen.⁶⁸ Volgens andere bronnen verwijst de term *kojo besia* eerder naar gays in het algemeen.⁶⁹

De term *kpeeh* of *kpei* zou in de gevangenis gebruikt worden voor homoseksuele betrekkingen, aldus Behind the Mask.⁷⁰

Gore E. wijst in het eerder aangehaalde artikel op een aantal lokale termen die gebruikt worden om lesbiennes aan te duiden, zoals *obaabarima* (manvrouw) of *obaadenden* (harde vrouw) en *supi*, een

⁶¹ HRW, 08/01/2018, pp. 29 & 49, [url](#)

⁶² Donkor A.K., directeur van de organisatie LGBT+ Rights Ghana, e-mail, 16/05/2019

⁶³ Gore E., onderzoeker LGBT-activisme aan de universiteit van Sheffield, e-mail, 16/05/2019

⁶⁴ CEPEHRG & MSMGF via Refworld, , 01/2018, [url](#)

⁶⁵ SAGE Journals (Gore E.), 01/11/2018, [url](#)

⁶⁶ Pulse (Ayamga), 06/06/2018, [url](#)

⁶⁷ Het Twi is een taal die gesproken wordt in Ghana door ongeveer zeven miljoen mensen.

⁶⁸ RTFB (Gamba D.), 10/12/2018, [url](#)

⁶⁹ GhanaWeb, 01/2003, [url](#); ColorLines, 30/08/2011, [url](#)

⁷⁰ Behind the Mask, 09/06/2004, [url](#)

lokale term die verwijst naar seksuele relaties tussen vrouwen.⁷¹ De term *supi* werd in 2003 door journalist Mark S. Luckie gedefinieerd als genegenheid en seksualiteit tussen mensen van hetzelfde geslacht.⁷² Owusua Dankwa, verbonden aan de universiteit van Bern, stelt dat *supi* verwijst naar een hechte vriendschap tussen twee jongvolwassen vrouwen, los van het feit of die relatie een seksuele dimensie heeft of niet.⁷³

2.1.2. Sociale voorstellingen van homoseksualiteit

Het criminaliseren van seks tussen personen van hetzelfde geslacht heeft een sterke negatieve impact op het leven en op de mensenrechten van LGBT-personen in Ghana, oordeelt HRW. Homofobe uitspraken en publieke steun voor de criminalisering van homoseksualiteit door overheidsfunctionarissen en religieuze leiders bestendigen de maatschappelijke vooroordelen over LGBT-personen en leiden tot haatdragende uitingen, haatmisdrijven en discriminatie.⁷⁴

Cobbinah M. wijst op een wijdverspreide overtuiging dat homoseksuele en biseksuele mannen rijk zijn, wat hen kwetsbaar maakt voor afpersing.⁷⁵

Gore E. haalt aan dat Ghana kampt met conservatieve, rigide gendernormen en dat er een sterke culturele nadruk ligt op vruchtbaarheid, familie en huwelijk. Hoewel factoren zoals etniciteit, leeftijd, klasse, geslacht en geografische locatie op verschillende manieren invloed kunnen hebben op het begrip van seksualiteit, lijkt de houding ten opzichte van seksualiteit tussen personen van hetzelfde geslacht bij het grote publiek negatief.⁷⁶ Uit een in 2013 door het onpartijdige onderzoekscentrum Pew Research Center uitgevoerde studie blijkt dat 96 % van de Ghanezen het eens is met de stelling dat homoseksualiteit niet door de samenleving moet worden geaccepteerd.⁷⁷ In 2014 wijst een andere Pew-studie erop dat 98 % van de bevolking homoseksualiteit als moreel onaanvaardbaar beschouwt.⁷⁸ In het jaarrapport van 2018 verwijst USDOS naar een onderzoek, zonder verder te specificeren welk onderzoek, waaruit blijkt dat ongeveer 60 % van de bevolking het sterk oneens of oneens zijn over de stelling dat LGBT-personen een gelijke behandeling verdienen als heteroseksuelen.⁷⁹ In een recent onderzoek van het Afrika Center for International Law and Accountability sprak 87 % van de Ghanezen zich uit tegen openbare bijeenkomsten door LGBT-personen.⁸⁰

Gore E. schrijft in haar e-mail van 16 mei 2019 dat de kwestie van homoseksualiteit de afgelopen vijftien jaar in toenemende mate gepolitiseerd is in Ghana. Ze voegt toe dat "the idea that homosexuality is pathological, a threat to Ghanaian society and state, is a common trope within political and religious discourse on same-sex sexualities."⁸¹

Het bestaande stigma rond homoseksualiteit houdt ook gezondheidsrisico's in. Angst voor het stigma rond hiv en aids evenals angst dat mannen die worden getest onmiddellijk als homoseksueel zouden worden bestempeld, ontmoedigt mensen om zich te laten testen op een hiv-infectie en tijdig de nodige zorg te zoeken, stelt HRW.⁸²

⁷¹ SAGE Journals (Gore E.), 01/11/2018, [url](#)

⁷² Luckie M.S. via Webarchive, 10/11/2015., [url](#)

⁷³ Owusua Dankwa, 09/2009, [url](#)

⁷⁴ Solace Brothers Foundation, The Initiative for Equal Rights, Center for International Human Rights of Northwestern Pritzker School of Law, Heartland Alliance for Human Needs & Human Rights Global Initiatives for Human Rights, 05/2016, p. 8, [url](#)

⁷⁵ IGHRC (Cobbinah M-D.), 2011, [url](#); Finnish Immigration Service, 03/12/2015, [url](#)

⁷⁶ SAGE Journals (Gore E.), 01/11/2018, [url](#)

⁷⁷ Pew Research Center, 2013, [url](#)

⁷⁸ Pew Research Center, 2014, [url](#)

⁷⁹ USDOS, 13/03/2019, [url](#)

⁸⁰ Gay Star News, 13/05/2019, [url](#)

⁸¹ Gore E., onderzoeker LGBT-activisme aan de universiteit van Sheffield, e-mail, 16/05/2019

⁸² USDOS, 13/03/2019, [url](#)

2.1.3. Standpunt en rol van de media

2.1.3.1. Berichtgeving in de media

Ghana heeft een divers en levendig medialandschap met staats- en privé-televisie- en radiostations en verschillende onafhankelijke kranten en tijdschriften.⁸³

USDOS geeft aan dat de berichtgeving in de media over homoseksualiteit en aanverwante onderwerpen bijna altijd negatief is.⁸⁴ Volgens HRW krijgen opinieleiders die zich negatief uitlaten over homoseksualiteit veel aandacht in de media. Mediakanalen in Ghana keuren misbruik van LGBT-personen vaak goed en publiceren artikels met een uitgesproken negatieve houding ten opzichte van homoseksuelen.⁸⁵

Cedoca vroeg Gore E. in een e-mail op 6 mei 2019 naar de rol van de media in de maatschappelijke positie van homoseksuelen in de Ghanese samenleving. Op 16 mei 2019 antwoordt ze in een e-mail:

“The media has been a key purveyor of anti-gay sentiment and discourse in Ghana over the past 20 years. The *Daily Graphic*, the country's leading national newspaper, has a long history of negative reporting on homosexuality and LGBTI rights, for example. The media was also frequently cited by activists and other LGBTI individuals in Ghana as one of the main obstacles to the realisation of equality for LGBTI persons and one of the main vehicles / conduits for popular homophobia.”⁸⁶

Donkor A. K. beaamt dit in zijn e-mail van 16 mei 2019: “The media go with the majority view on homosexuality. It is negative.”⁸⁷

Cobbinah M. stelt in zijn antwoord van 9 mei 2019:

“The media even fuels the hate the more. Surprisingly the media give audience to individuals to promote this hate. Even when abuse on LGBT get to the media they make mockery of the victims. They vilify every LGBT story. Thus, even inciting the public to attack the LGBT community.”⁸⁸

Een voorbeeld van negatieve berichtgeving is een wijdverspreid opiniestuk van George Sydney Abugri in de *Graphic Online* uit 2016, waarin wordt betoogd dat alle mensen zich moeten schikken naar de wetten van de natuur. Hij suggereert dat LGBT-personen psychologische hulp moeten krijgen om zich aan te passen aan de hetero-normatieve sociale structuren.⁸⁹ In een recenter artikel uit april 2019 wordt uitgehaald naar jonge mannen die in het openbaar een kus geven of hun liefde tonen in het vissersdorp Chrokor. De reporter heeft het over “a scar on the community”.⁹⁰

Verschillende organisaties verzetten zich tegen de gekleurde berichtgeving over homoseksuelen. De website *76crimes.com* haalt in maart 2017 uit naar de sensationele berichtgeving over de arrestatie van twee jonge mannen in de media waarbij noch beledigende taal noch bezwarende foto's gemeden worden.⁹¹ LGBT+ Rights Ghana schrijft in april 2019 een reactie op een artikel van de hand van Hadiza

⁸³ UK Home Office via Refworld, 02/2016, [url](#) ; Freedom House, 28/01/2015, [url](#)

⁸⁴ USDOS, 13/03/2019, [url](#)

⁸⁵ HRW, 08/01/2018, p. 17, [url](#)

⁸⁶ Gore E., onderzoeker LGBT-activisme aan de universiteit van Sheffield, e-mail, 16/05/2019

⁸⁷ Donkor A.K., directeur van de organisatie LGBT+ Rights Ghana, e-mail, 16/05/2019

⁸⁸ Cobbinah M-D., directeur van CEPEHRG, e-mail, 09/05/2019

⁸⁹ *Graphic Online*, 03/2016, [url](#); Solace Brothers Foundation, The Initiative for Equal Rights, Center for International Human Rights of Northwestern Pritzker School of Law, Heartland Alliance for Human Needs & Human Rights Global Initiatives for Human Rights, 05/2016, p. 8, [url](#)

⁹⁰ *Ghanaweb*, 06/04/2019, [url](#)

⁹¹ *76crimes.com*, 03/2017, [url](#)

Nuhhu-Billa Quansah in *The Mirror*. De organisatie stelt dat het artikel bedoeld is om homoseksuelen te raken en belachelijk te maken en homofobie te verspreiden.⁹²

In een interview met HRW verklaart een vertegenwoordiger van de media dat berichtgeving over LGBT-kwesties geen evidentie is. De persoon haalt aan dat de media het afgelopen decennium problemen kent bij het genereren van informatie over LGBT-rechten. Zijn verklaring hiervoor is dat LGBT-personen niet bereid zijn om openlijk over hun seksuele geaardheid te spreken uit angst voor uitsluiting en geweld.⁹³

2.1.3.2. Rol van sociale media

Verschillende bronnen halen aan dat sociale media doelbewust gebruikt worden om homoseksuelen aan te vallen.⁹⁴ Volgens HRW verwijzen verschillende jonge homoseksuele mannen tijdens de interviews naar de rol van sociale media bij fysiek geweld en misbruik. Mannen en vrouwen worden via websites als Grindr gelokt naar afspraakjes waar ze vervolgens ineen geslagen, overvallen en soms verkracht worden. In veel gevallen worden foto's of video's genomen van de feiten waarmee de slachtoffers worden afgeperst. Soms worden die beelden ook online geplaatst als afschrikmiddel voor andere homoseksuelen.⁹⁵ Dergelijke praktijken worden ook aangehaald in het gezamenlijke rapport van Solace Brothers Foundation, The Initiative for Equal Rights, Center for International Human Rights of Northwestern Pritzker School of Law en Heartland Alliance for Human Needs & Human Rights Global Initiatives for Human Rights uit mei 2016.⁹⁶

Cobbinah M. schrijft per e-mail op 9 mei 2016:

"Gay people are set up by civilians on social media and invited only to meet a room full of thugs who beat them up, record them on videos blackmail them for money. Where they gather courage to report to the police they are rather thrown into jail, asked to pay for bail and the attackers set free in most cases."⁹⁷

Donkor A. K. haalt in zijn e-mail van 16 mei 2019 hetzelfde aan:

"We had reports of several gay men being lured on the Grindr app to an obscure place at kaso a subeb [sic] in the Central Region of Ghana where they are stripped naked, beaten to the pulp, robbed of their phones, monies and other valuables whiles being videotaped. Such videos are immediately sent out to some key contacts numbers on the seized/stolen phones. Such videos have been making rounds on several social media Platform including our WhatsApp Platform."⁹⁸

Uit bovenstaande blijkt dat op sociale media vaak beledigende en homofobe uitspraken worden gepost maar LGBT-activisten gebruiken deze platformen evenzeer om online te pleiten voor LGBT-rechten en LGBT-mensen te verenigen, stelt een blogbericht op de website Bridging the Digital Divide op 8 november 2018.⁹⁹

In 2015 ontketent zich op het internet, in het bijzonder op de sociale media, een zeldzaam debat over homoseksualiteit in Ghana. De Ghanese muziekproducent Albert Appiah, ook gekend als Kinto

⁹² Graphic Online, 06/04/2019, [url](#); Donkor A.K., directeur van de organisatie LGBT+ Rights Ghana, e-mail, 16/05/2019

⁹³ HRW, 08/01/2018, p. 17, [url](#)

⁹⁴ HRW, 08/01/2018, p. 41-43, [url](#); Cobbinah M-D., directeur van CEPEHRG, e-mail, 09/05/2019; Donkor A.K., directeur van de organisatie LGBT+ Rights Ghana, e-mail, 16/05/2019

⁹⁵ HRW, 08/01/2018, p. 41-43, [url](#)

⁹⁶ Solace Brothers Foundation, The Initiative for Equal Rights, Center for International Human Rights of Northwestern Pritzker School of Law, Heartland Alliance for Human Needs & Human Rights Global Initiatives for Human Rights, 05/2016, p. 6, [url](#)

⁹⁷ Cobbinah M-D., directeur van CEPEHRG, e-mail, 09/05/2019

⁹⁸ Donkor A.K., directeur van de organisatie LGBT+ Rights Ghana, e-mail, 16/05/2019

⁹⁹ Bridging the Digital Divide, 08/10/2018, [url](#)

Rothmans, wordt door een menigte in elkaar geslagen omwille van vermeende homoseksuele activiteiten. Verschillende Ghanese beroemdheden reageren door het geweld tegen (vermeende) homoseksuelen te veroordelen op sociale media.¹⁰⁰

De negatieve houding ten opzichte van homoseksuelen heeft ertoe geleid dat veel LGBT-activisten en -organisaties online opereren. Het risico op fysiek geweld is afwezig en identiteiten kunnen gemakkelijker worden vermomd. De organisatie LGBT+ Rights Ghana, bijvoorbeeld, heeft een actieve online aanwezigheid met openbare en privé Facebook-pagina's, een Twitter-pagina, een Instagram-profiel, een YouTube-kanaal en WhatsApp-groepen.¹⁰¹ Ghana's Humanists (HAG) gebruiken open forums en veilige ruimtes om campagnestrategieën te bespreken. Een van hun internetcampagnes tracht het idee dat homoseksualiteit vanuit het Westen is ingevoerd te ontkrachten. HAG stelt ook openlijk vragen bij de homofobe tirades van de voorzitter van het parlement en zijn oproep om diegenen die voor homorechten pleiten te deporteren of gevangenen te zetten. Deze campagne krijgt brede media-aandacht. Leden van de organisatie worden geïnterviewd op de radio en uitgenodigd om deel te nemen aan tv-debatten.¹⁰²

2.1.4. Homofob geweld

In 2015 voeren MSMGF en CEPEHRG een onderzoek uit naar mensenrechtenschendingen tegen seksuele minderheden in Ghana. De vijftig deelnemers aan de enquête melden dat ze op zijn minst een keer het slachtoffer waren van mishandeling en discriminatie op basis van seksuele geaardheid. Het soort incidenten omvat intimidatie en geweld binnen de gemeenschap, aanranding, misbruik en een gebrek aan bescherming door de politie.¹⁰³ Gay Star News schrijft dat de media in 2017 over niet minder dan 200 gevallen van geweld tegen (vermeende) homoseksuelen bericht.¹⁰⁴

De criminalisering van seks tussen personen van hetzelfde geslacht draagt bij tot een klimaat waarin geweld en discriminatie tegen LGBT-persoonlijk gebruikelijk is, stelt HRW. Uit het rapport van de organisatie blijkt dat LGBT-persoonlijk vaak het slachtoffer zijn van fysieke aanvallen, aanranding, afpersing, afwijzing door familieleden op grond van hun seksuele geaardheid of genderidentiteit en discriminatie bij bijvoorbeeld de zoektocht naar huisvesting en werk of in het onderwijs. De organisatie haalt aan dat homoseksuelen zowel in het openbaar als in de besloten omgeving van de familie te maken krijgen met discriminatie en geweld.¹⁰⁵

Het UNHRC haalt aan bezorgd te zijn over de discriminatie, intimidatie en geweld tegen LGBT-persoonlijk en zegt tevens dat hoewel de regering beweert niet verantwoordelijk te zijn voor daden van discriminatie door privépersonen, de realiteit is dat de wet het algemene kader bepaalt en een sterke invloed heeft op de attitudes van de bevolking.¹⁰⁶

Cedoca nam op 6 mei 2019 contact op met Gore E. en vroeg haar naar informatie over discriminatie en geweld tegen homoseksuelen in Ghana. Op 16 mei 2019 antwoordt ze in een e-mail:

"Participants in my research [...] also reported frequent experiences of harassment, abuse, and violence within their own communities and from friends, partners, and family members."¹⁰⁷

¹⁰⁰ BBC (Brosnan), 19/02/2015, [url](#)

¹⁰¹ LGBT Rights Ghana [YouTube kanaal], s.d., [url](#); Lgbtrightsghana [Instagram profiel], [url](#); LGBT+ Rights Ghana [Twitter pagina], s.d., [url](#); LGBT+ Rights Ghana [Facebook profiel], s.d., [url](#); LGBT+ Rights Ghana [Facebook groep], s.d., [url](#)

¹⁰² Bridging the Digital Divide, 08/10/2018, [url](#)

¹⁰³ CEPEHRG & MSMGF via Refworld, 01/2018, [url](#)

¹⁰⁴ Gay Star News, 13/05/2019, [url](#)

¹⁰⁵ HRW, 08/01/2018, [url](#)

¹⁰⁶ UNHRC, 08/2016, [url](#)

¹⁰⁷ Gore E., onderzoeker LGBT-activisme aan de universiteit van Sheffield, e-mail, 16/05/2019

2.1.4.1. Geweld vanuit de gemeenschap

Een blogbericht op de website Bridging the Digital Divide oppert in oktober 2018 dat er sprake is van een piek in de homofobe aanvallen in de media, de kerk, de moskee en in het parlement in Ghana.¹⁰⁸ Gore E. vermeldt in haar e-mail van 16 mei 2019: "The issue of homosexuality has become increasingly politicised in Ghana over the past fifteen years."¹⁰⁹ Naast de verbale en schriftelijke aanvallen is er ook een evenredige toename van fysieke aanvallen op lesbiennes en homoseksuelen, stelt een blogbericht van oktober 2018 op de website Bridging the Digital Divide. De blog wijst dit toe aan het stijgende gebruik van datingapps zoals Grindr waarmee nietsvermoedende homoseksuelen naar afspraakjes gelokt worden waar ze vervolgens worden mishandeld en vernederd (zie ook supra).¹¹⁰ De situatie is volgens het blogbericht dermate ernstig dat sommige homoseksuelen vragen om het pleiten voor LGBT-rechten tijdelijk achterwege te laten.¹¹¹

Een rapport van de Finse immigratiedienst uit 2015 haalt aan dat homoseksuelen en lesbiennes in Ghana kwetsbaar zijn voor chantage en afpersing. De dreiging dat hun seksuele geaardheid openbaar wordt, kan makkelijk gebruikt worden om geld en andere zaken te verkrijgen. Afpersers dreigen ermee de politie te bellen of werkgevers, vrienden en familie in te lichten. Slachtoffers weten dat ze waarschijnlijk slecht worden behandeld, ongeacht of de beschuldigingen van homoseksueel gedrag kunnen worden bewezen. In veel gebieden wordt algemeen aangenomen dat de politie voor een kleine vergoeding met de afpersers samenwerkt. Afpersers dreigen voorts met mishandeling, verkrachting, aanvallen op vrienden en familie, materiële schade of moord.¹¹² De wijdverspreide overtuiging dat homoseksuele en biseksuele mannen rijk zijn, maakt hen extra kwetsbaar voor chantage en afpersing, stelt Cobbinah.¹¹³

Op 12 juni 2019 contacteert Cedoca Cobbinah met de vraag of ook vermeende homoseksuelen, mannen die er door hun omgeving, familie en vrienden van verdacht worden homoseksueel te zijn, met problemen en geweld geconfronteerd worden. Hij antwoordt per e-mail op 18 juni 2016:

"In Ghana homosexuality is define [sic] by the populace by the behaviour of someone and a proclamation from the individual. Most effeminate men are suspected homosexuals but they are not attacked or insulted until they make any little gestures to another person. Sometimes its funny when you tell people you are gay they took at you and tell you you don't look like one. These are because there is a myth of how homosexuals looks and behaves in our culture context."¹¹⁴

Cedoca nam op 12 juni tevens contact op met Gore E. met dezelfde vraag. Op 19 juni 2019 antwoordt ze in een e-mail:

"My research suggests that accusations of homosexuality, fabricated or otherwise, can be extremely damaging and dangerous for an individual in Ghana, particularly in the current climate of heightened political and religious homophobia. Such allegations may be used to extort or blackmail, to discredit someone or to tarnish their reputation, and can result in violent sanctions, such as being expelled from their home, loss of employment, physical and/or verbal abuse and violence, and other forms of discrimination and stigmatisation."¹¹⁵

Een voorbeeld uit 2017 toont aan dat een vermoeden dat iemand homoseksueel of lesbisch is – door "little gestures" zoals Cobbinah aanhaalde of verdacht gedrag - voldoende kan zijn om die personen aan te vallen. In maart 2017 worden twee jongens die samen een hotelkamer boeken in Accra er door

¹⁰⁸ Bridging the Digital Divide, 08/10/2018, [url](#)

¹⁰⁹ Gore E., onderzoeker LGBT-activisme aan de universiteit van Sheffield, e-mail, 16/05/2019

¹¹⁰ Bridging the Digital Divide, 08/10/2018, [url](#)

¹¹¹ Bridging the Digital Divide, 08/10/2018, [url](#)

¹¹² QAYN, 04/2012, [url](#); Finnish Immigration Service, 03/12/2015, [url](#)

¹¹³ IGHR (Cobbinah M-D.), 2011, [url](#); Finnish Immigration Service, 03/12/2015, [url](#)

¹¹⁴ Cobbinah M-D., directeur van CEPEHRG, e-mail, 18/06/2019

¹¹⁵ Gore E., onderzoeker LGBT-activisme aan de universiteit van Sheffield, e-mail, 19/06/2019

het hotelpersoneel van beschuldigd homoseksueel te zijn. De jongens getuigen dat, terwijl een van hen een bad nam en de andere aan het rusten was op de hotelkamer, de receptionist de kamer binnenstormde en hen ervan beschuldigde anale seks te hebben. Vervolgens riep ze andere personeelsleden erbij. De jongens worden verplicht hun kleren uit te doen en te poseren alsof ze seks hebben. De politie start een onderzoek naar de incidenten en komt snel tot de conclusie dat de verklaringen van de aanwezige hotelgasten en het hotelpersoneel niet stroken.¹¹⁶

2.1.4.2. Geweld door familieleden

In juli 2016 publiceerde de regering een onderzoek over huiselijk geweld, getiteld *Domestic Violence in Ghana: Incidence, Attitudes, Determinants and Consequences*. De studie stelt kort dat homoseksuelen en lesbiennes het slachtoffer kunnen zijn van huiselijk geweld maar bevat geen gegevens van incidenten van huiselijk geweld tegen LGBT-personen.¹¹⁷

Verschillende homoseksuelen en lesbiennes die door HRW geïnterviewd werden, halen aan dat ze hun seksuele geaardheid nooit aan familieleden zullen onthullen en ze hun geaardheid steeds zullen ontkennen uit angst verstoten of verbannen te worden door hun familie en de gemeenschap. Lesbische en biseksuele vrouwen vertellen HRW dat wanneer hun familieleden vermoeden dat ze homoseksueel zijn, ze worden geslagen en uit huis worden gezet. Velen zeggen dat ze door familie onder druk worden gezet om te trouwen en kinderen te krijgen. Zij die weigeren, stuiten op geweld.¹¹⁸

Een voorbeeld van dit familiegeweld is een moeder die in mei 2016 in een dorp buiten Kumasi in de Ashantiregio een meute volk bijeenbrengt om haar dochter en een andere vrouw in elkaar te slaan omdat ze vermoedt dat ze een lesbische relatie hebben met elkaar. De twee jonge vrouwen worden gedwongen het dorp te ontvluchten.¹¹⁹

De wet op huiselijk geweld zou vrouwen moeten beschermen tegen dergelijk geweld maar de vrees dat de wet tegen hen gebruikt kan worden, in combinatie met het sociale stigma, vormt een hoge drempel voor velen om bijstand te zoeken.¹²⁰

Hoewel de druk om te trouwen voornamelijk lesbische en biseksuele vrouwen treft, hebben sommige homo- en biseksuele mannen soortgelijke problemen.¹²¹ Geen enkel van de homoseksuele en biseksuele mannen die door HRW werden geïnterviewd, verklaren dat ze vanwege hun seksualiteit waren blootgesteld aan fysiek geweld door familieleden.¹²²

Geweld komt niet enkel van familieleden maar ook van vrienden en kennissen uit de directe omgeving. In mei 2019 wordt een Ghanese jongeman door vrienden in elkaar geslagen wanneer hij hen opbiecht een homoseksuele relatie te hebben gehad tijdens zijn verblijf in de Verenigde Staten.¹²³

2.1.5. Schending van rechten

Freedom House wijst erop dat, hoewel de burgerlijke vrijheden in Ghana in het algemeen gerespecteerd worden, maatschappelijke discriminatie van LGBT-personen nog steeds een feit is.¹²⁴ Volgens het UNHRC maken stigma en discriminatie het voor LGBT-personen zo goed als onmogelijk om een productief lid van de gemeenschap te zijn. De onthulling van hun seksuele geaardheid kan er

¹¹⁶ Ghanaweb, 24/03/2017, [url](#)

¹¹⁷ Republic of Ghana, 06/2016, [url](#); HRW, 08/01/2018, [url](#)

¹¹⁸ HRW, 08/01/2018, p. 18-21, [url](#)

¹¹⁹ HRW, 08/01/2018, p. 2 en p. 31, [url](#)

¹²⁰ HRW, 08/01/2018, p. 30, [url](#)

¹²¹ HRW, 08/01/2018, p. 18-21, [url](#)

¹²² HRW, 08/01/2018, [url](#)

¹²³ Ghanaweb, 20/05/2019, [url](#)

¹²⁴ Freedom House, 03/2018, [url](#)

immers toe leiden dat ze hun baan verliezen, van school gestuurd worden, uit hun huis gezet worden en uitgesloten worden door hun omgeving.¹²⁵

Een incident dat de stelling van het UNHRC onderschrijft is dat van de Opoku Ware Senior High School in Kumasi, waar een groep studenten in januari 2016 drie mannelijke medestudenten die ervan beschuldigd werden homoseksueel te zijn probeerde te lynchen. De aanvallers werden door enkele leraren belet de aanval uit te voeren. De school reageerde op de situatie door de drie beoogde slachtoffers van school te sturen. De schooldirecteur verdedigt de beslissing door te stellen dat de studenten een bedreiging voor hun collega's vormden in de zin dat "ze anderen zouden hebben overgehaald om homo te worden" als ze niet zouden zijn weggestuurd.¹²⁶

In mei 2018 besluit de directie van de Nkawie Senior High Technical twee studenten van school te sturen omdat ze homoseksueel zijn en andere studenten zullen beïnvloeden. De twee zouden betrappt zijn tijdens seksuele daden.¹²⁷

Cedoca nam op 6 mei 2019 contact op met Cobbinah M. en vroeg hem naar discriminatie en mensenrechtenschendingen van LGBT-personen. Hij antwoordt per e-mail op 9 mei 2016:

"LGBT are pushed out of school, some are evicted from their apartment thus homeless/staying with friends, they lose their jobs because of their sexuality and struggling to survive because of poverty. LGBT persons are basically exposed to serious human rights violations because of the hostility from the society and authorities."¹²⁸

Cedoca contacteerde tevens Gore E. met dezelfde vraag. Zij antwoordt per e-mail op 16 mei 2019:

"Participants in my research reported widespread instances of discrimination, in terms of finding employment and housing, accessing health services, and in seeking to report instances of homophobic violence, harassment and blackmail to the police."¹²⁹

UNHRC wijst er verder op dat discriminatie van LGBT-personen hen kwetsbaar maakt voor extreme armoede.¹³⁰ Dit gegeven komt ook naar voor uit het onderzoek van HRW waar een geïnterviewde lesbienne aanhaalt dat werkloosheid enkel en alleen omwille van de seksuele geaardheid een ernstig probleem vormt in Ghana. Een homoseksuele man zegt tijdens zijn interview met HRW het volgende: "We must have sex with men to survive – we have no family, no money, nothing. Sometimes I must steal stuff and sell so we can have something to eat."¹³¹

2.2. Zichtbaarheid

2.2.1. Vrijheid van meningsuiting

Freedom House classificeert Ghana als een vrij land en haalt aan dat de vrijheid van meningsuiting door de Grondwet gegarandeerd wordt en in het algemeen ook gerespecteerd wordt in de praktijk.¹³²

Volgens Solace Brothers en andere, voelen de meeste LGBT-personen in Ghana zich gedwongen hun identiteit te verbergen vanwege de angst om fysiek, verbaal en emotioneel mishandeld of uitgesloten

¹²⁵ UNHRC, 08/2016, [url](#)

¹²⁶ GhanaWeb, 01/2016, [url](#); Solace Brothers Foundation, The Initiative for Equal Rights, Center for International Human Rights of Northwestern Pritzker School of Law, Heartland Alliance for Human Needs & Human Rights Global Initiatives for Human Rights, 05/2016, [url](#)

¹²⁷ Pulse, 31/05/2018, [url](#)

¹²⁸ Cobbinah M-D., directeur van CEPEHRG, e-mail, 09/05/2019

¹²⁹ Gore E., onderzoeker LGBT-activisme aan de universiteit van Sheffield, e-mail, 16/05/2019

¹³⁰ UNHRC, 08/2016, [url](#)

¹³¹ HRW, 08/01/2018, p. 37, [url](#)

¹³² Freedom House, 03/2018, [url](#)

te worden.¹³³ Gore E. haalt aan dat Ghana kampt met conservatieve, rigide gendernormen en dat er een sterke culturele nadruk ligt op vruchtbaarheid, familie en huwelijk.¹³⁴ De seksuele geaardheid verborgen houden, betekent voor homoseksuelen en lesbiennes dat ze uiteindelijk zullen moeten trouwen omdat dat is wat hun families verwachten.¹³⁵ Zo verwijst HRW naar een transgender die zegt dat:

“even though I am a man, a transgender man, I know that I will not have a choice but to marry a man and have children. Because of the general perception in society, I will not have a choice. I will have to take it as normal, it is what is expected of me by my family and society.”¹³⁶

USDOS haalt aan dat activisten die pleiten voor LGBT-rechten grote moeite ervaren om ambtenaren bij deze kwesties te betrekken vanwege de sociale en politieke gevoeligheid van het thema.¹³⁷ HRW voegt toe dat slechts weinigen het aandurven LGBT-rechten publiek te verdedigen. Dat rolmodellen niet in staat zijn open te communiceren over hun seksuele oriëntatie of genderidentiteit versterkt het bestaande stigma verder volgens de organisatie.¹³⁸

Met betrekking tot individuen die het opnemen voor LGBT-rechten, schrijft Gore E. in haar e-mail van 16 mei 2019:

“In terms of individuals, Nana Oye Lithur, a prominent human rights lawyer and former government minister is one of the only public figures to speak out in defense of LGBTI Ghanaians. As with CEPEHRG, however, she has recently sought to water down / make less explicit her support for LGBTI rights, partly due to the backlash she experienced in the media and from other political and religious figures and groups.”¹³⁹

2.2.2. Ontmoetingsplaatsen

Volgens UK Home Office is de omvang, locatie en openheid van de LGBT-gemeenschap in Ghana onduidelijk. In haar rapport verwijst het UK Home Office naar bronnen die stellen dat er op sommige plaatsen een soort van LGBT-gemeenschap bestaat. Dit is het geval in de stad Takoradi en de wijk Osu in Accra. Het UK Home Office besluit dat stedelijke gebieden toleranter lijken ten opzichte van LGBT-personen dan landelijke.¹⁴⁰

Cedoca nam op 6 mei 2019 contact op met Gore E., Cobbinah M. en Donkor A.K., met de vraag naar het bestaan van openbare plaatsen waar LGBT-personen elkaar kunnen ontmoeten. Uit de antwoorden van de contactpersonen komen een aantal ontmoetingsplaatsen naar voor. Dit betreft evenwel geenszins een exhaustieve lijst.

Cobbinah M. antwoordt op 9 mei het volgende:

“LGBTs have no meeting places where the public will allow them to be freely. Every meeting place is seriously guarded purposely for education. Other events like parties or clubbing must be disguised, otherwise it will be attacked. This prevent most people to patronise even empowerment meetings because of fear. The only place for meetings where the owners are open minded is Maxlot

¹³³ Solace Brothers Foundation, The Initiative for Equal Rights, Center for International Human Rights of Northwestern Pritzker School of Law, Heartland Alliance for Human Needs & Human Rights Global Initiatives for Human Rights, 05/2016, p. 8, [url](#)

¹³⁴ SAGE Journals (Gore E.), 01/11/2018, [url](#)

¹³⁵ HRW, 08/01/2018, p. 18-21, [url](#)

¹³⁶ HRW, 08/01/2018, p. 41, [url](#)

¹³⁷ USDOS, 13/03/2019, [url](#)

¹³⁸ HRW, 08/01/2018, p. 14, [url](#)

¹³⁹ Gore E., onderzoeker LGBT-activisme aan de universiteit van Sheffield, e-mail, 16/05/2019

¹⁴⁰ UK Home Office via Refworld, 02/2016, [url](#)

Hotel in Accra and Freedom Hotel in HO. These hotels only accept for meetings and not for parties or clubbing for fear of their premises being tagged for gays gathering.”¹⁴¹

Gore E. schrijft op 16 mei 2019:

“My research found that there are a few places in Accra which are seen as 'LGBT-friendly', namely some 'spots' (bars) in the Jamestown area of Accra, where working class queer men can meet and socialise. There are also more middle-class spaces like the club Afrikiko in central Accra and some of the bars of Accra Mall. However, these are not 'safe spaces' for queer individuals per se, simply places where they are less likely to experience homophobic harassment, violence or abuse.”¹⁴²

Donkor A.K. schrijft in zijn e-mail van 16 mei 2019:

“10 pound Pub in Jamestown - Accra, Purple pub in Osu - Accra, Epos Pub in Osu, Paddies Pub in Dansoman - Accra etc, these bays [sic] are friendly but not exclusively LGBT. We usually meet there without problem because nobody openly identify as LGBTQ or behave in a way that allows others to suspect us of being LGBTQ.”¹⁴³

2.2.3. Verenigingen

2.2.3.1. Niet-gouvernementele organisatie

De rechten op vreedzame vergadering en vereniging zijn grondwettelijk gegarandeerd en worden in het algemeen gerespecteerd, stelt USDOS. Vergunningen zijn niet vereist voor vergaderingen of demonstraties. Ngo's en mensenrechtenorganisaties genieten in het algemeen een grote bewegingsruimte zonder beperkingen van de overheid uit.¹⁴⁴

Het UK Home Office stelt in 2016 dat er geen officieel geregistreerde LGBT-organisaties zijn in Ghana.¹⁴⁵ Gore E. schrijft in een artikel uit 2018 dat er sinds het begin van de jaren 2000 een klein aantal organisaties en ngo's bestaan die werken rond seksuele gezondheid en LGBT-rechten.¹⁴⁶ Deze organisaties weerspiegelen deels de focus van de Ghanese overheid op MSM als sleutelpopulatie in hun inspanningen op het gebied van hiv-preventie, al lijkt dat in tegenspraak met de algemene negatieve houding ten opzichte van homoseksuelen. LGBT-activisten in Ghana begeven zich zo op een voorzichtige grens tussen zichtbaarheid en onzichtbaarheid. Hun acties vallen niet onder de conventionele opvattingen over activisme in termen van directe confrontatie met politieke en institutionele machtsstructuren. Ze gebruiken ook geen typische activistische tactieken zoals demonstraties, lobbywerk of petitieën. In plaats daarvan nemen hun acties de vorm aan van conflictbemiddelingsstrategieën, het ondernemen van juridische stappen om LGBT-personen te beschermen tegen chantage, geweld of bedreigingen of wederzijdse uitwisselingen van accommodatie, geld, werk of emotionele steun.¹⁴⁷

Op de vraag of er bepaalde organisaties publiek pleiten voor de rechten van LGBT-personen in Ghana en of deze vrij kunnen handelen, stelt Gore E. in haar e-mail van 16 mei 2019:

“My research found that some groups have been refused official recognition as NGOs when the authorities realised they were advocating LGBTI rights. CEPEHRG also experienced a violent

¹⁴¹ Cobbinah M-D., directeur van CEPEHRG, e-mail, 09/05/2019

¹⁴² Gore E., onderzoeker LGBT-activisme aan de universiteit van Sheffield, e-mail, 16/05/2019

¹⁴³ Donkor A.K., directeur van de organisatie LGBT+ Rights Ghana, e-mail, 16/05/2019

¹⁴⁴ Freedom House, 03/2018, [url](#); USDOS, 13/03/2019, [url](#)

¹⁴⁵ UK Home Office via Refworld, 02/2016, [url](#)

¹⁴⁶ SAGE Journals (Gore E.), 01/11/2018, [url](#)

¹⁴⁷ SAGE Journals (Gore E.), 01/11/2018, [url](#)

backlash to some of their more visible attempts to promote LGBTI rights in Ghana, which included death threats, graffiti on their offices, and arson attempts.”¹⁴⁸

In haar e-mail van 16 mei 2019 voegt ze toe:

“In addition to CEPEHRG, there a handful of other CBOs and community groups that advocate for LGBT rights, such as Solace Brothers Foundation and PORSH (Priorities on Rights and Sexual Health). These organisations tend not to be explicit in their advocacy work, however, and rather seek to locate their activities under the banner of HIV and/or broader sexual rights work, as a means to fly under the radar of the authorities and avoid homophobic backlash.”¹⁴⁹

Cedoca nam op 6 mei 2019 contact op met Cobbinah M., de directeur van CEPEHRG. CEPEHRG is een organisatie die werkt rond mensenrechten, seksuele gezondheid, veiligheid en hiv-preventie.¹⁵⁰ Gore E. haalt aan dat ze waarschijnlijk de meest zichtbare en bekende organisatie zijn geassocieerd met LGBT-rechten in Ghana.¹⁵¹ Op de vraag welke andere organisaties zich inzetten voor de LGBT-gemeenschap in Ghana, antwoordt hij op 9 mei 2019 per e-mail het volgende:

“There are few of such organizations but most of these organizations are small and sometimes lacks some basic structures and systems. The ones that come to mind currently are as follows; African Equality Centre, Sisters of the Heart, Alliance for Dynamic Initiative, Courageous Sisters, One Heart Foundation, Solace Brothers, Priorities on Rights and Sexual Health and Gay and Lesbian Association of Ghana.”¹⁵²

Cedoca nam op 6 mei 2019 tevens contact op met Donkor A. K., directeur van LGBT+ Rights Ghana. De organisatie bestaat pas sinds juli 2018 en is niet officieel geregistreerd. LGBT+ Rights Ghana begon als een “Cyber Activism Blog”, een platform dat gebruikt maakt van sociale media om bewustzijn te creëren over LGBT-vraagstukken in Ghana. LGBT+ Rights Ghana is zeer actief online, heeft een WhatsApp-groep (met ongeveer 250 leden) waar verschillende thema’s worden besproken en waar hulp geboden wordt wanneer nodig.¹⁵³ Deze organisatie organiseert maandelijks en jaarlijkse events. Ze werken samen met andere organisaties zoals de Humanist Association Ghana en Drama Queens Ghana.¹⁵⁴

Donkor A. K. illustreert de werkwijze van zijn organisatie LGBT+ Rights Ghana aan de hand van de “Kasoa case”. Nadat begin januari 2019 een filmpje op een WhatsApp-groep gepost wordt waarin te zien is hoe een jongeman mishandeld wordt in Kasoa omwille van zijn seksuele geaardheid, tracht LGBT+ Rights Ghana via kennissen contact op te nemen met het slachtoffer om hem bijstand te verlenen. Donkor A. K. voegt toe:

“there has been reports of violence, ejection from home, sack from schools, abuse, blackmail and discrimination. I do receive such report on daily bases. Some of them are reported on LGBT Rights Ghana social media accounts and others are reported to my personal account or through phone calls. I and the welfare team do follow up on some of these cases.”¹⁵⁵

¹⁴⁸ Gore E., onderzoeker LGBT-activisme aan de universiteit van Sheffield, e-mail, 16/05/2019

¹⁴⁹ Gore E., onderzoeker LGBT-activisme aan de universiteit van Sheffield, e-mail, 16/05/2019

¹⁵⁰ CEPEHRG [Facebook pagina], s.d., [url](#); Cobbinah M-D., directeur van CEPEHRG, e-mail, 09/05/2019

¹⁵¹ Gore E., onderzoeker LGBT-activisme aan de universiteit van Sheffield, e-mail, 16/05/2019

¹⁵² Cobbinah, M-D., directeur van CEPEHRG, e-mail, 09/05/2019

¹⁵³ LGBT Rights Ghana [YouTube kanaal], s.d., [url](#); Lgbtrightsghana [Instagram profiel], [url](#); LGBT+ Rights Ghana [Twitter pagina], s.d., [url](#); LGBT+ Rights Ghana [Facebook pagina], s.d., [url](#); LGBT+ Rights Ghana [Facebook groep], s.d., [url](#)

¹⁵⁴ Donkor A.K., directeur van de organisatie LGBT+ Rights Ghana, e-mail, 16/05/2019

¹⁵⁵ Donkor A.K., directeur van de organisatie LGBT+ Rights Ghana, e-mail, 16/05/2019

De verschillende organisaties die door de contactpersonen genoemd worden, werden allen teruggevonden op het internet: African Equality Centre¹⁵⁶, Sisters of the Heart¹⁵⁷, Alliance for Dynamic Initiative¹⁵⁸, Courageous Sisters¹⁵⁹, Solace Brothers (Foundation)/Solace Initiative¹⁶⁰, Priorities on Rights and Sexual Health and Gay and Lesbian Association of Ghana (PORSH)¹⁶¹, The Human Rights Advocacy Center (HRAC)¹⁶², Humanist Association Ghana¹⁶³ en Drama Queens Ghana¹⁶⁴. Een aantal van deze organisaties – Solace Brothers, PORSH en HRAC - schreven mee aan een schaduwrapport over mensenrechtenschendingen tegen LGBT-mensen in Ghana, dat ze indienden bij de OHCHR, dat via het CCPR de naleving van het Internationaal Verdrag inzake Burgerrechten en Politieke Rechten evalueert.¹⁶⁵ De verschillende organisaties die in dit hoofdstuk genoemd worden vormen geenszins een exhaustieve lijst.

2.2.3.2. Overheidsinstellingen

De CHRAJ, vervat in de grondwet van 1992, heeft het mandaat om mensenrechten te beschermen en te promoten in Ghana.¹⁶⁶ De CHRAJ heeft een klachtensysteem opgericht waar klachten van discriminatie, ook op basis van seksuele oriëntatie en genderidentiteit, kunnen worden aangegeven. Volgens CHRAJ zijn 36 van de 75 klachten van discriminatie die werden ingediend sinds 2013 afkomstig van LGBT-persoon.¹⁶⁷

Cephas Essiful Ansah, verantwoordelijke voor het online platform van CHRAJ, stelt dat het onwaarschijnlijk is dat de regering haar standpunt op “unnatural carnal knowledge” zal wijzigen. Hij licht het mandaat van CHRAJ ten opzichte van LGBT-persoon als volgt toe:

“We are not promoting their activities, but we are protecting their human rights. This is the policy position of the Human Rights Commission and it is based on our Constitution. Our on-line reporting system is for LGBT people and key populations. It was established because people were only reporting to NGOs, so we had to develop an online system. At the Commission, we are protecting their human rights –we deal with this topic from a human rights perspective, because protection is paramount.”¹⁶⁸

Verschillende LGBT-persoon zeiden in hun interviews met HRW dat ze op de hoogte waren van het mandaat van de CHRAJ en dat ze zich op hun gemak voelen om de instelling te benaderen voor juridische ondersteuning.¹⁶⁹

¹⁵⁶ African Equality Centre [Facebook pagina], s.d., [url](#)

¹⁵⁷ Deze organisatie wordt vermeld door Cobbinah, directeur van CEPEHRG, en in Gay Star News, 13/05/2019, [url](#); Yen (Ntneh N.), 05/2019, [url](#)

¹⁵⁸ Alliance for Dynamics Initiative [Facebook pagina], s.d., [url](#)

¹⁵⁹ Vermelding op volgende website: universalhealthcoverageday.org, 11/2018, [url](#)

¹⁶⁰ Solace Brothers Foundation heeft de naam van de organisatie gewijzigd naar Solace Initiative, Solace Initiative [Facebook pagina], s.d., [url](#)

¹⁶¹ PORSH aims to reduce the spread of HIV among at-risk populations, and hosts many events for men who have sex with men (MSM) to provide a safe space and communal environment for people who do not feel comfortable elsewhere: The Politics Society, 26/03/2019, [url](#)

¹⁶² HRAC provides free legal counseling for those who have experienced human rights abuses: The Politics Society, 26/03/2019, [url](#)

¹⁶³ Humanist Association of Ghana, *about us*, [url](#); Humanist Association of Ghana [Facebook pagina], s.d., [url](#)

¹⁶⁴ Drama Queens Ghana [Facebook pagina], s.d., [url](#)

¹⁶⁵ Solace Brothers Foundation, The Initiative for Equal Rights, Center for International Human Rights of Northwestern Pritzker School of Law, Heartland Alliance for Human Needs & Human Rights Global Initiatives for Human Rights, 05/2016, [url](#)

¹⁶⁶ CHRAJ, *Human Rights*, s.d., [url](#)

¹⁶⁷ HRW, 08/01/2018, [url](#)

¹⁶⁸ HRW interview met Cephas Essiful Ansah, Accra, 01/2017: HRW, 08/01/2018, [url](#)

¹⁶⁹ HRW, 08/01/2018, [url](#)

3. Sociaal-politieke context

3.1. Algemene situatie van het land

Sinds 1992 kent Ghana democratische verkiezingen die steeds geleid hebben tot vreedzame machtsoverdrachten. Tekortkomingen in de gerechtelijke onafhankelijkheid en politieke corruptie vormen evenwel nog steeds een uitdaging voor de huidige regering.¹⁷⁰

Tussen 2015 en 2017 gaat Ghana door een moeilijke periode van economische aanpassingen. De economische prestaties bleven onder de verwachtingen door nalatigheid en mismanagement gedurende voorgaande jaren en door recente ontwikkelingen buiten de controle van de regering. Corrigerende maatregelen werden geïntroduceerd maar de resultaten blijven uit. Hoge inflatie, schulden, een volatiele wisselkoers, terugkerende stroomonderbrekingen en lage prijzen op de wereldmarkt voor de voornaamste exportproducten van Ghana hebben een negatief effect op het leven van de Ghanese bevolking. Het vertrouwen in publieke instellingen is laag. De bevolking legt de schuld bij de regering van president Mahama, die van juli 2012 tot januari 2017 aan de macht is. De verkiezingen van 2016 brengen de New Patriotic Party (NPP) en president Akufo-Addo aan de macht. Met deze nieuwe regering herleeft ook de hoop op economische heropleving. De hoge inflatie, economische ongelijkheid, armoede en aantasting van het milieu blijven mogelijke struikelblokken.¹⁷¹

UNHRC geeft aan dat Ghana de snelst groeiende economie van Afrika is in 2018.¹⁷² Bloomberg benoemt Ghana in februari 2018 tot Star of Africa in de economische voorspellingen voor 2018.¹⁷³ De voordelen van deze economische groei zijn overweldigend voor de rijken. Ongelijkheid is hoger dan ooit in Ghana waar bijna 1 op 4 mensen in armoede leven en 1 op 12 in extreme armoede verkeren. De uitgaven aan sociale bescherming zijn laag en er wordt opmerkelijk weinig besteed aan sociale bijstand, vindt UNHRC.¹⁷⁴

3.2. Standpunt van de politieke actoren

Sinds het begin van de jaren 2000 is Ghana getuige van een sterke politisering van het onderwerp homoseksualiteit.¹⁷⁵ Ook recent hebben een aantal prominente Ghanese religieuze en politieke leiders zich uitgesproken tegen homoseksualiteit. De huidige president Akufo-Addo treedt aan in januari 2017.¹⁷⁶ In februari 2017 noemt de voorzitter van het parlement, Aaron Mike Oquaye, homoseksualiteit een "gruwel" en eist hij dat de grondwet geamendeerd moet worden zodat homoseksualiteit volledig illegaal en bij wet strafbaar wordt.¹⁷⁷ Na een vergadering met Amnesty International (AI) in juli 2018 herhaalt hij zijn standpunt en waarschuwt hij dat Ghana geen druk van buitenaf zal tolereren om homoseksualiteit te aanvaarden.¹⁷⁸ Oquaye voegt ook toe dat Ghana homoseksualiteit niet zal decriminaliseren gezien dit ertoe zou leiden dat bestialiteiten en incest ook

¹⁷⁰ Freedom House, 03/2018, [url](#)

¹⁷¹ Bertelsmann Stiftung's Transformation Index (BTI), 2019, [url](#)

¹⁷² UNHRC, 10/2018, [url](#)

¹⁷³ Bloomberg, 02/2018, [url](#)

¹⁷⁴ UNHRC, 10/2018, [url](#)

¹⁷⁵ AMSHeR, 03/2014, [url](#); Home Office, 02/2016, [url](#); Solace Brothers Foundation, The Initiative for Equal Rights, Center for International Human Rights of Northwestern Pritzker School of Law, Heartland Alliance for Human Needs & Human Rights Global Initiatives for Human Rights, 05/2016, [url](#); SAGE Journals (Gore E.), 01/11/2018, [url](#)

¹⁷⁶ BBC, 07/01/2017, [url](#)

¹⁷⁷ News Break (video), 27/02/2017, [url](#); Kasapa FM Online, 20/02/2017, [url](#)

¹⁷⁸ Africanews, 12/07/2017, [url](#)

legaal zouden worden.¹⁷⁹ Dr. Akwasi Osei, directeur van de Mental Health Authority (MHA), treedt hem bij en roept op tot een verdere criminalisering van homoseksualiteit.¹⁸⁰

Tijdens een interview met Al Jazeera in november 2017, geeft de president Akufo-Addo aan dat hij gelooft dat seksuele handelingen tussen personen van hetzelfde geslacht en met wederzijds goedkeuring uiteindelijk gedecriminaliseerd zullen worden in Ghana. Hij zegt hierover dat hij denkt dat er op dit moment geen voldoende sterke coalitie bestaat om de publieke opinie hierover te wijzigen maar dat zoiets uiteindelijk wel zal gebeuren.¹⁸¹ De opmerkingen van Akuffo-Addo tijdens het interview zorgen voor heel wat opschudding en lokken verontwaardigde reacties uit van oppositieleiders en verscheidene leden van het parlement. De president wordt ervan beschuldigd voor het homohuwelijk te zijn en LGBT-personeel te steunen.¹⁸² De intensiteit van de kritiek en de vele reacties dwingen president Akufo-Addo er in april 2018 toe de officiële verklaring af te leggen dat "het homohuwelijk niet gelegaliseerd zal worden onder zijn presidentschap".¹⁸³

De homofobe punten hebben midden 2018 nog steeds de bovenhand in het parlement. De plaatsvervangende voorzitter van het parlement, Bagbin, zegt in een radio-interview in april 2018: "Homosexuality is worse than [an] atomic bomb" en "[...] there is no way we will accept it in (this) country."¹⁸⁴

Tijdens een debat over het onderwerp in het parlement in mei 2018 opperen bepaalde parlementairen dat homoseksualiteit geen mensenrecht is maar een gezondheidsuitdaging. Ze merken verder op dat homoseksuelen nood hebben aan psychiatrische behandeling of begeleiding door geestelijken en dat ze geen enkele wetgeving die homoseksualiteit legaliseert zullen steunen.¹⁸⁵ Hajia Laadi Ayamba, een parlementslid afkomstig van het district Pusiga, waarschuwt homoactivisten niet te lobbyen bij haar of andere parlementsleden. Over homoseksualiteit zegt ze dat het "verschrikkelijk en onaanvaardbaar" is. Ook Aaron Mike Oquaye, voorzitter van het parlement, herhaalt dat hij nog liever opstapt dan een wet te tekenen die "zoiets" legaliseert.¹⁸⁶

In een speech voor de Global Evangelical Church in augustus 2018 verzekert de president de kerkleiders nogmaals dat hij niet van plan is het homohuwelijk te legaliseren.¹⁸⁷

Aaron Mike Oquaye, voorzitter van het parlement en gekend voor zijn homofobe uitspraken, zegt begin april 2019 dat homoseksualiteit geëscaleerd is door vrijdenken en verwatering van het evangelie.¹⁸⁸

3.3. Standpunt van de religieuze actoren

Ghana is een religieus divers land met een christelijke meerderheid en een moslimminderheid. Het CIA World Factbook geeft de volgende religieuze samenstelling van de bevolking van Ghana anno 2010: 71,2 % is christen (waarvan 28,3 % behoren tot pinkstergemeenschappen, 18,4 % protestant zijn en 13,1 % katholiek), 17,6 % is moslim en 5,2 % belijdt een traditionele religie.¹⁸⁹

¹⁷⁹ AI, 22/02/2018, [url](#)

¹⁸⁰ Peace FM Online, 12/07/2017, [url](#)

¹⁸¹ Al Jazeera via YouTube (video), 25/11/2017, [url](#)

¹⁸² ILGA, 2019, [url](#)

¹⁸³ The Presidency of the Republic of Ghana, 04/2018, [url](#)

¹⁸⁴ USDOS, 13/03/2019, [url](#)

¹⁸⁵ Daily Graphic, 25/05/2018, [url](#)

¹⁸⁶ GhanaWeb, 23/05/2018, [url](#)

¹⁸⁷ Pink News, 08/2018, [url](#)

¹⁸⁸ Ghanaweb, 01/04/2019, [url](#)

¹⁸⁹ CIA, 2010, [url](#)

Religie, en het christelijk geloof in het bijzonder, hebben een sterke invloed in het land.¹⁹⁰ Verschillende religieuze groepen hebben homoseksualiteit openlijk veroordeeld.¹⁹¹ African Men for Sexual Health and Rights (AMSHer), een Pan-Afrikaanse coalitie van MSM- en LGBT-organisaties, merkt op dat de betrokkenheid van religieuze leiders bij het promoten van haat en homofobie mensen aanzet tot geweld. De homofobe retoriek van katholieke instellingen en islamitische en traditionele religieuze leiders speelt verder een belangrijke rol bij het aanwakkeren van stigma en schuld- en schaamtegevoelens onder LGBT-personen, voegt AMSHer toe.¹⁹² Religieuze leiders oefenen voorts ook druk uit op de overheid om het homohuwelijk te criminaliseren.¹⁹³

Zo veroordeelde de hoofd imam van de stad Takoradi, Alhaji Mohammed Awal, homoseksualiteit publiekelijk als "dirty and abominable" in juli 2015.¹⁹⁴

Pastoor Otabil is de leider van een van de grootste kerken van Ghana en de kanselier van een grote privé-universiteit in Ghana. Hij wordt beschouwd als een van de invloedrijkste leiders van Ghana.¹⁹⁵ Op 14 februari 2016 zegt hij in zijn preek dat het homohuwelijk geen steek houdt en het een duisternis is die iedereen moet zien te overwinnen.¹⁹⁶

Osempaka Kaakyire Kifi, hoofd van de religieuze beweging Movement for the Kingdom Image, vraagt in een verklaring aan president Akufo-Addo in februari 2017 "[to] make the defence of homosexuals a treasonable offence" in Ghana.¹⁹⁷

In een radio-interview in maart 2017 roept Osofo Kofitse Ahadzi, een cultureel antropoloog en lid van de Afrikaania Mission¹⁹⁸, een religieuze stroming in Ghana, homoseksuelen op om zichzelf te verhangen.¹⁹⁹

In juli 2018 organiseert de National Coalition for Proper Human Sexual Rights and Family Values (NCPHSRFV), een coalitie²⁰⁰ van christenen, moslims en traditionalisten die als strategisch doel hebben om de correcte houding tegenover menselijk seksueel gedrag te verkondigen, voor het eerst een jaarlijks gebeds- en vastenfestival "[to] pray homosexual and gay out of Ghana"²⁰¹. Mr Moses Foh-Amoaning, de voorzitter van NCPHSRFV, kondigt tevens een forum aan om "solutions to the LGBT growing problem" te bespreken.²⁰² In augustus 2018 bericht de media dat 400 LGBT zich vrijwillig hebben aangemeld voor conversietherapieën, georganiseerd door NCPHSRFV.²⁰³

Toch bestaat in Ghana en negen andere West-Afrikaanse landen ook een andere religieuze kijk op seksuele geaardheid en genderidentiteit, gepromoot door het Interfaith Diversity Network of West Africa (IDNOWA), een regionaal netwerk van religieuze groepen, LGBTI-personen en activisten die bruggen willen slaan over alle geloofsovertuigingen heen en acceptatie van alle mensen willen bevorderen.²⁰⁴

¹⁹⁰ AJGR (Tweneboah S.), 2018, [url](#)

¹⁹¹ Home Office, 02/2016, [url](#)

¹⁹² AMSHer, 03/2014, [url](#)

¹⁹³ AMSHer, 03/2014, [url](#); Graphic Online, 17/01/2018, [url](#)

¹⁹⁴ Modern Ghana, 18/07/2015, [url](#)

¹⁹⁵ Starr FM, 16/02/2015, [url](#)

¹⁹⁶ GhanaWeb, 14/02/2016, [url](#)

¹⁹⁷ HRW, 08/01/2018, [url](#)

¹⁹⁸ What-when-how.com, [url](#)

¹⁹⁹ GhanaWeb, 13/03/2017, [url](#); HRW, 08/01/2018, [url](#)

²⁰⁰ ILGA, 2019, [url](#)

²⁰¹ AIIAfrica, 01/06/2018, [url](#)

²⁰² GhanaWeb, 30/05/2018, [url](#)

²⁰³ GCN, 22/08/2018, [url](#)

²⁰⁴ Washington Blade, 09/2017, [url](#)

Bisschop Dag Heward-Mills beschrijft het homohuwelijk en homoseksualiteit in een preek in juni 2019 als onnatuurlijk en veroordeelt de praktijk ervan.²⁰⁵

²⁰⁵ Ghanaweb, 27/04/2019, [url](#)

Samenvatting

Volgens de Ghanese Strafwet is *unnatural carnal knowledge* tussen volwassenen met wederzijdse toestemming een misdrijf, strafbaar met een maximale straf van drie jaar. De Grondwet erkent het recht op privacy, maar bevat geen voorzieningen met betrekking tot seksuele oriëntatie.

Volgens verschillende bronnen wordt deze wet zelden of niet toegepast. USDOS schrijft zelfs dat er geen meldingen zijn van volwassenen die vervolgd of veroordeeld zijn vanwege deze wet. Wel vinden arrestaties plaats die gelinkt zijn aan sodomie en homoseksualiteit.

Meerdere bronnen halen aan dat klachten van homoseksuelen en LGBT-personen niet steeds serieus onderzocht worden door de politie. Daarenboven weerhoudt de vrees dat de wet tegen hen gebruikt zal worden, en intimidatie en afpersing door politie, veel homoseksuelen klacht neer te leggen bij de politie en juridische stappen te ondernemen. HRW wijst er evenwel op dat de Ghanese politie in sommige gevallen op gepaste wijze gereageerd heeft op aanklachten van of misbruik tegen LGBT-personen.

Het criminaliseren van seks tussen personen van hetzelfde geslacht draagt volgens verschillende bronnen bij tot een klimaat waarin geweld en discriminatie tegen homoseksuelen en LGBT-personen als normaal wordt aanzien. Ghana kampt bovendien met conservatieve, rigide gendernormen met een sterke culturele nadruk op vruchtbaarheid, familie en huwelijk. homoseksuelen (en vermeende homoseksuelen) lopen dan ook het risico slachtoffer te worden van fysieke aanvallen, aanranding, afpersing en afwijzing door hun familie en de gemeenschap op grond van hun seksuele geaardheid of genderidentiteit. homoseksuelen lopen verder een risico op discriminatie, bijvoorbeeld bij de zoektocht naar huisvesting en werk of in het onderwijs.

De sociale media worden doelbewust gebruikt om homoseksuelen aan te vallen. Mannen en vrouwen worden via websites gelokt naar afspraakjes waar ze vervolgens in elkaar geslagen, overvallen en soms verkracht worden. In veel gevallen worden foto's of video's genomen van de feiten, waarmee de slachtoffers worden afgeperst. Soms worden die beelden ook online geplaatst als afschrikmiddel voor andere homoseksuelen. LGBT-activisten gebruiken deze platformen ook om online te pleiten voor LGBT-rechten en homoseksuelen en LGBT-personen te verenigen.

Berichtgeving in de media over homoseksualiteit is bijna altijd negatief en opinieleiders die zich negatief uitlaten over homoseksualiteit krijgen over het algemeen veel aandacht in de media.

Bronnen halen aan dat slechts weinigen het aandurven LGBT-rechten publiek te verdedigen. Sinds de jaren 2000 zijn er wel een aantal organisaties en ngo's ontstaan die werken rond seksuele gezondheid en LGBT-rechten. Deze organisaties profileren zich niet expliciet als een LGBT-organisatie en proberen hun activiteiten onder de vlag van hiv-preventie en/of bredere seksuele rechten te plaatsen.

Volgens verschillende bronnen zijn er geen exclusieve LGBT-uitgaansgelegenheden in Ghana maar wel een aantal homovriendelijke nachtclubs en andere ontmoetingsplaatsen in de hoofdstad Accra.

Sinds het begin van de jaren 2000 is Ghana getuige geweest van een ongekende politisering van het onderwerp homoseksualiteit. De homofobe retoriek van overheidsfunctionarissen, katholieke instellingen en islamitische en traditionele religieuze leiders speelt een belangrijke rol bij het aanwakkeren van homofobie onder de Ghanese bevolking.

Bibliografie

Rechtstreekse contacten

Cobbinah M-D., directeur van the Centre for Popular Education and Human Rights - Ghana (CEPEHRG), e-mail, 09/05/2019 en 18/06/2019, contactgegevens niet vermeld omwille van vertrouwelijkheid

Donkor A.K., directeur van de organisatie LGBT+ Rights Ghana, e-mail, 16/05/2019, contactgegevens niet vermeld omwille van vertrouwelijkheid

Gore E., onderzoeker homoactivisme in Accra en verbonden aan de universiteit van Sheffield, e-mail, 16/05/2019 en 19/06/2019, e.gore@sheffield.ac.uk

Schriftelijke en audiovisuele bronnen

African Equality Centre [Facebook profiel], s.d., https://www.facebook.com/pg/African-Equality-Centre-601494473298977/about/?ref=page_internal [geraadpleegd op 03/06/2019]

African Journal of Gender and Religion (AJGR) (Tweneboah S.), *Religion, International Human Rights Standards, and the Politicisation of Homosexuality in Ghana*, 2018, <http://www.epubs.ac.za/index.php/AJGR/article/view/367> [geraadpleegd op 24/05/2019]

African Men for Sexual Health and Rights (AMShER), *Report: Socio-Political Situation of LGBT people in Ghana, 2013*, 14/03/2014, <https://www.amsher.org/report-socio-political-situation-lgbt-people-ghana-2013/> [geraadpleegd op 22/05/2019]

Africanews.com, *Africans getting fed up with gay rights noise – Ghana's speaker of parliament*, 12/07/2017, <https://www.africanews.com/2017/07/12/africans-getting-fed-up-with-gay-rights-noise-ghana-s-speaker-of-parliament/> [geraadpleegd op 22/05/2019]

Al Jazeera via YouTube, *Akufo-Addo: Africa's march of democracy hard to reverse*, 25/11/2017, <https://www.youtube.com/watch?v=51WBgwfKijQ> [geraadpleegd op 22/05/2019]

AllAfrica, *Ghana: Group Launches 3-Day Fasting & Prayers Against Gays*, <https://allafrica.com/stories/201806130878.html> [geraadpleegd op 22/05/2019]

Alliance for Dynamics Initiative [Facebook profile], s.d., <https://www.facebook.com/alliancefordynamicsinitiative/> [geraadpleegd op 03/06/2019]

Amnesty International (AI), *Annual Report: Ghana 2013*, s.d., <https://www.amnestyusa.org/reports/annual-report-ghana-2013/> [geraadpleegd op 10/05/2019]

Amnesty International (AI), *Annual Report: Ghana 2017/2018. The State of the World's Human Rights*, 22/02/2018 <https://www.amnesty.org/en/countries/africa/ghana/report-ghana/> [geraadpleegd op 22/05/2019]

ARC International, *Response to SOGI Human Rights Statement, read by Syria*, 18/12/2008, <https://arc-international.net/global-advocacy/sogi-statements/syrian-statement/> [geraadpleegd op 03/06/2019]

Bertelsmann Stiftung, *BTI 2018 Country Report – Ghana*, 2018, <https://www.bti-project.org/en/reports/country-reports/detail/itc/GHA/> [geraadpleegd op 10/05/2019]

BBC News, *Ghanaian gay conference banned*, 01/09/2006, <http://news.bbc.co.uk/2/hi/africa/5305658.stm> [geraadpleegd op 22/05/2019]

BBC News, *Ghana refuses to grant gays' rights despite aid threat*, 02/11/2011, <https://www.bbc.com/news/world-africa-15558769> [geraadpleegd op 22/05/2019]

BBC News, *#BBCTrending: Celebrities defend gay rights in Ghana*, 19/02/2015, <https://www.bbc.com/news/av/magazine-31524145/bbctrending-celebrities-defend-gay-rights-in-ghana> [geraadpleegd op 03/06/2019]

BBC News, *Ghana: Nana Akufo-Addo is sworn in as president*, 07/01/2017, <https://www.bbc.com/news/world-africa-38539751> [geraadpleegd op 22/05/2019]

Bridging The Digital Divide, *LGBT+ Social media activism in Africa – When they dare not speak its name*, 08/10/2018, <http://wpmu.mah.se/nmict182group6/2018/10/08/lgbt-social-media-activism-in-africa-when-they-dare-not-speak-its-name/> [geraadpleegd op 22/05/2019]

Center Intelligence Agency (CIA), *The World Factbook: Religions*, 2010, <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/fields/401.html> [geraadpleegd op 22/05/2019]

Citi News Room, *Two arrested in Kasoa for blackmailing and defrauding 'gay men'*, 15/01/2019, <https://citinewsroom.com/2019/01/two-arrested-in-kasoa-for-blackmailing-and-defrauding-gay-men/> [geraadpleegd op 22/05/2019]

Colorlines, *Ghana's Growing Gay Pride Faces Now-Familiar Evangelical Backlash*, 30/08/2011, <https://www.colorlines.com/articles/ghanas-growing-gay-pride-faces-now-familiar-evangelical-backlash> [geraadpleegd op 22/05/2019]

Commission on Human Rights and Administrative Justice (CHRAJ), *Human Rights Mandate*, s.d., <https://chraj.gov.gh/human-rights/> [geraadpleegd op 03/06/2019]

Constitution Review Commission, *From a Political to a Developmental Constitution*, 20/12/2011, http://constitutionnet.org/sites/default/files/crc_research_report.pdf [geraadpleegd op 10/05/2019]

Drama Queens [Facebook profile], s.d., <https://www.facebook.com/DramaQueensGh/> [geraadpleegd op 03/06/2019]

Erasing6crimes, *2 arrested in Ghana; sensational news coverage*, 30/03/2017, <https://76crimes.com/2017/03/30/2-arrested-in-ghana-sensational-news-coverage/> [geraadpleegd op 03/06/2019]

Erasing76crimes, *Warning: Violent homophobe active in Ghana*, 15/08/2018, <https://76crimes.com/2015/08/15/warning-violent-homophobe-active-in-ghana/> [geraadpleegd op 24/05/2019]

Finnish Immigration Service, *Status of LGBTI People in Cameroon, Gambia, Ghana and Uganda*, 03/12/2015, https://migri.fi/documents/5202425/5914056/64429_Status_of_LGBTI_people_in_Cameroon_Gambia_Ghana_and_Uganda_3.12.2015.pdf/678747c6-1b6f-477a-be13-984a62908e47/64429_Status_of_LGBTI_people_in_Cameroon_Gambia_Ghana_and_Uganda_3.12.2015.pdf.pdf [geraadpleegd op 03/06/2019]

Freedom House, *Freedom in the World 2015 – Ghana*, 28/01/2015, <https://freedomhouse.org/report/freedom-world/2015/ghana#.VebyePn1DyM> [geraadpleegd op 03/06/2019]

Freedom House, *Freedom in the World 2018 – Ghana*, 15/03/2018, <https://freedomhouse.org/report/freedom-world/2018/ghana> [geraadpleegd op 10/05/2019]

Gay Community News (GCN), *Ghana Anti-Gay Camp To 'Cure' 400 LGBT+ People*, 22/08/2018, <https://gcn.ie/ghana-anti-gay-camp-cure-400-lgbt/> [geraadpleegd op 22/05/2019]

Gay Star News, *Almost 90% of people in Ghana don't want LGBTI people meeting*, 13/05/2019, <https://www.gaystarnews.com/article/almost-90-of-people-in-ghana-dont-want-lgbti-people-meeting/#gs.ghuz06> [geraadpleegd op 03/06/2019]

Ghanaweb, *Constitution of the Republic of Ghana*, 1992, <https://www.ghanaweb.com/GhanaHomePage/republic/constitution.php?id=Gconst5.html> [geraadpleegd op 10/05/2019]

Ghanaweb, *Nana Oye Lithur (Minister of Gender, Children and Social Protection)*, s.d., <https://www.ghanaweb.com/GhanaHomePage/people/person.php?ID=1206> [geraadpleegd op 22/05/2019]

Ghanaweb, *Kojo Besia: The taboo no one talks about*, 01/02/2003, <https://www.ghanaweb.com/GhanaHomePage/features/Kojo-Besia-The-taboo-no-one-talks-about-32261> [geraadpleegd op 22/05/2019]

Ghanaweb, *Gay students would have polluted others – Owass Headmaster*, 20/01/2016, <https://www.ghanaweb.com/GhanaHomePage/NewsArchive/Gay-students-would-have-polluted-others-Owass-Headmaster-409262?ref=ghanacebrities.com> [geraadpleegd op 03/06/2019]

-
- Ghanaweb, *Same-sex marriage 'doesn't make sense' – Otabil*, 14/02/2016, <https://www.ghanaweb.com/GhanaHomePage/NewsArchive/Same-sex-marriage-doesn-t-make-sense-Otabil-415453> [geraadpleegd op 22/05/2019]
- Ghanaweb, *Kill yourselves if you can't be straight – Homosexuals told*, 13/03/2017, <https://www.ghanaweb.com/GhanaHomePage/NewsArchive/Kill-yourselfes-if-you-can-t-be-straight-Homosexuals-told-518288> [geraadpleegd op 22/05/2019]
- Ghanaweb, *The sex was acted - Alleged homosexuals claim*, 24/03/2017, <https://www.ghanaweb.com/GhanaHomePage/NewsArchive/The-sex-was-acted-Alleged-homosexuals-claim-521725> [geraadpleegd op 12/06/2019]
- Ghanaweb Facebook page, *Ghana likely to legalize homosexuality - Akufo-Addo* (video), 11/2017, <https://www.facebook.com/watch/?v=1713426722068052> [geraadpleegd op 10/05/2019]
- Ghanaweb, *Stay away from us - MPs tell gay lobbyists*, 23/05/2018, <https://www.ghanaweb.com/GhanaHomePage/NewsArchive/Stay-away-from-us-MPs-tell-gay-lobbyists-654162> [geraadpleegd op 22/05/2019]
- Ghanaweb, *Coalition to pray homosexual and gay out of Ghana*, 30/05/2018, <https://www.ghanaweb.com/GhanaHomePage/NewsArchive/Coalition-to-pray-homosexual-and-gay-out-of-Ghana-656024> [geraadpleegd op 22/05/2019]
- Ghanaweb, *Diluted gospel and over liberalism has escalated homosexuality – Prof Mike Ocuquaye*, 01/04/2019, <https://www.ghanaweb.com/GhanaHomePage/NewsArchive/Diluted-gospel-and-over-liberalism-has-escalated-homosexuality-Prof-Mike-Ocuquaye-734565> [geraadpleegd op 03/06/2019]
- Ghanaweb, *Sex in the open; Chorkor suffocates under gays, lesbians affair*, 06/04/2019, <https://www.graphic.com.gh/news/general-news/sex-in-the-open-chorkor-suffocates-under-gays-lesbians-affair.html> [geraadpleegd op 03/06/2019]
- Ghanaweb, *Homosexuality: There's nothing like that in nature, even animals don't recognize it – Dag Heward*, 27/04/2019, <https://www.ghanaweb.com/GhanaHomePage/NewsArchive/Homosexuality-There-s-nothing-like-that-in-nature-even-animals-don-t-recognize-it-Dag-Heward-741892> [geraadpleegd op 26/06/2019]
- Ghanaweb, *Returnee attacked at beach for having gay relations with jailed colleague in US*, 20/05/2019, <https://www.ghanaweb.com/GhanaHomePage/NewsArchive/Returnee-attacked-at-beach-for-having-gay-relations-with-jailed-colleague-in-US-747832> [geraadpleegd op 03/06/2019]
- GlobalGayz, *Gay life and death in prisons*, 09/06/2004, <https://archive.globalgayz.com/africa/ghana/gay-ghana-news-and-reports-200-2/#article5> [geraadpleegd op 22/05/2019]
- Graphic Online (Abugri), *Gays in Ghana: Taking the noisy quarrel to the Scottish Parliament*, 23/03/2016, <https://www.graphic.com.gh/features/opinion/gays-in-ghana-taking-the-noisy-quarrel-to-the-scottish-parliament.html#sthash.KcI09WC8.xiqq> [geraadpleegd op 03/06/2019]
- Graphic Online, *Homosexuality: Legalization in Ghana is bound to happen - Akufo-Addo*, 26/11/2017, <https://www.graphic.com.gh/news/general-news/legalization-of-homosexuality-ghana-is-bound-to-happen-akufo-addo.html> [geraadpleegd op 10/05/2019]
- Graphic Online, *Knights of Marshall condemn acts of homosexuality*, 17/01/2018, <https://www.graphic.com.gh/news/general-news/knights-of-marshall-condemn-acts-of-homosexuality.html> [geraadpleegd op 24/05/2019]
- Graphic Online, *2 Arrested for sodomy*, 02/02/2018, <https://www.graphic.com.gh/news/general-news/2-arrested-for-sodomy.html> [geraadpleegd op 24/05/2019]
- Graphic Online, *MPs to reject bill seeking to legalise homosexuality*, 25/05/2018, <https://www.graphic.com.gh/news/politics/mps-to-reject-bill-seeking-to-legalise-homosexuality.html> [geraadpleegd op 24/05/2019]
- Graphic Online, *Sex in the open; Chorkor suffocates under gays, lesbians affair*, 06/04/2019, <https://www.graphic.com.gh/news/general-news/sex-in-the-open-chorkor-suffocates-under-gays-lesbians-affair.html> [geraadpleegd op 24/05/2019]

-
- Guardian (Matthews C.), *'These are our rights': Ghana's LGBT community finally finds Solace*, 11/02/2016, <https://www.theguardian.com/global-development/2016/feb/11/these-are-our-rights-paralegals-empowering-lgbt-ghana> [geraadpleegd op 24/05/2019]
- Human Rights Advocacy Centre (HRAC), *Annual Report 2017*, s.d., http://hracghana.org/sites/default/files/2019-02/HRAC%20Annual%20Report%202017%20_0.pdf [geraadpleegd op 10/05/2019]
- Human Rights Watch (HRW), *UN: General Assembly Statement Affirms Rights for All*, 18/12/2008, <https://www.hrw.org/news/2008/12/18/un-general-assembly-statement-affirms-rights-all> [geraadpleegd op 03/06/2019]
- Human Rights Watch (HRW), *UN expert spotlights LGBT poverty in Ghana*, 26/06/2018, <https://www.hrw.org/news/2018/06/26/un-expert-spotlights-lgbt-poverty-ghana> [geraadpleegd op 10/05/2019]
- Human Rights Watch (HRW), *"No Choice but to Deny Who I Am": Violence and Discrimination against LGBT People in Ghana*, 08/01/2018, <https://www.hrw.org/report/2018/01/08/no-choice-deny-who-i-am/violence-and-discrimination-against-lgbt-people-ghana> [geraadpleegd op 10/05/2019]
- Human Rights Watch (HRW), *Ghana: Discrimination, Violence against LGBT People*, 10/01/2018, <https://www.hrw.org/news/2018/01/08/ghana-discrimination-violence-against-lgbt-people> [geraadpleegd op 10/05/2019]
- Humanist Association of Ghana [Facebook profile], s.d., <https://www.facebook.com/humanistsGH/> [geraadpleegd op 03/06/2019]
- International Labour Organization (ILO), *Criminal Code 1960 (Act 29)*, s.d., <http://www.ilo.org/dyn/natlex/docs/ELECTRONIC/88530/101255/F575989920/GHA88530.pdf> [geraadpleegd op 10/05/2019]
- International Gay and Lesbian Human Rights Commision (IGHRC) (Cobbinah M-D.), *"Because of You": Blackmail and Extortion of Gay and Bisexual Men in Ghana*, in *Nowhere to Turn: Blackmail and Extortion of LGBT People in Sub-Saharan Africa*, 2011, <http://www.outrightinternational.org/sites/default/files/484-1.pdf> [geraadpleegd op 03/06/2019]
- International Lesbian and Gay Association (ILGA), *28th UPR Working Group Sessions SOGIESC Recommendations*, 11/2017, https://ilga.org/downloads/28TH_UPR_WORKING_GROUP_SESSIONS_SOGIESC_RECOMMENDATIONS.pdf [geraadpleegd op 03/06/2019]
- International Lesbian and Gay Association (ILGA) via Refworld, *State-Sponsored Homophobia, A world survey of laws: Criminalisation, protection and recognition of same-sex love*, 05/2016, <https://www.refworld.org/cgi-bin/texis/vtx/rwmain?page=search&docid=598311a44&skip=0&query=SOGI&coi=GHA> [geraadpleegd op 10/05/2019]
- International Lesbian and Gay Association (ILGA), *State-Sponsored Homophobia 2019 - Criminalisation - Ghana*, 2019, https://ilga.org/downloads/ILGA_State_Sponsored_Homophobia_2019.pdf [geraadpleegd op 10/05/2019]
- Kasapa FM Online, *Same sex marriage is abomination in Ghana – Speaker*, 20/02/2017, <https://kasapafmonline.com/2017/02/sex-marriage-abomination-ghana-speaker/> [geraadpleegd op 22/05/2019]
- LGBT Rights Ghana [YouTube kanaal], s.d., https://www.youtube.com/channel/UCdi4WPtniQxEuvVzNb16GrA?view_as=subscriber [geraadpleegd op 03/06/2019]
- Lgbtrightsghana [Instagram profile], https://www.instagram.com/lgbtrightsghana/?utm_source=ig_profile_share&igshid=v2gzuxmkz7s9 [geraadpleegd op 03/06/2019]
- LGBT+ Rights Ghana [Twitter pagina], s.d., <https://twitter.com/LGBTRightsGhana?s=08> [geraadpleegd op 03/06/2019]
- LGBT+ Rights Ghana [Facebook profile], s.d., <https://www.facebook.com/LGBTRightsGhana/> [geraadpleegd op 03/06/2019]
- LGBT+ Rights Ghana [Facebook groep], s.d., <https://www.facebook.com/groups/427291154456360/> [geraadpleegd op 03/06/2019]

- Luckie, M.S. via Webarchive, *Somewhere over the rainbow*, 10/11/2015, <https://web.archive.org/web/20151110042808/http://journalism.berkeley.edu/projects/mm/luckie/rainbow.html> [geraadpleegd op 22/05/2019]
- Mamba Online, *Ghana: Police arrest gay blackmailers*, 18/01/2019, <https://www.mambaonline.com/2019/01/18/ghana-police-arrest-gay-blackmailers/> [geraadpleegd op 22/05/2019]
- Metro TV Ghana, *NEWS BREAK: Speaker Of Parliament Mike Ocquaye Calls For Ghana To Criminalise Homosexuality*, 23/02/2017, <https://www.youtube.com/watch?v=btPcEsStQn8> [geraadpleegd op 22/05/2019]
- Modern Ghana, *Homosexuality is dirty and abominable-Chief Imam*, 18/07/2015, <https://www.modernghana.com/news/630606/homosexuality-is-dirty-and-abominable-chief-imam.html> [geraadpleegd op 22/05/2019]
- Office of the High Commissioner on Human Rights (OHCHR), *CCPR/C/GHA/CO/1. Concluding observations on the initial reports of Ghana*, 09/08/2016, <http://docstore.ohchr.org/SelfServices/FilesHandler.ashx?enc=6QkG1d%2FPPRiCAghKb7yhshwYnvLP%2BmL8LWVFvkkG98afRX97ipOkEc0ICe4SRsadJaU6bgvfP7wT6VdE%2FQ8CDAKnhpUARlbNG8TKBj4vvNE93LK1iwYMGh4ueE15INZk> [geraadpleegd op 10/05/2019]
- Owusua Dankwa S., *"It's a Silent Trade": Female Same-Sex Intimacies in Post-Colonial Ghana*, 09/2009, <https://femlaw.queensu.ca/sites/webpublish.queensu.ca/files/files/Law692Law693/law693Winter2015/Its%20a%20Silent%20Trade.pdf> [geraadpleegd op 15/05/2019]
- Parliament of the Republic of Ghana, *Domestic Violence Act (Act 732)*, 03/03/2007, <https://www.refworld.org/pdfid/548ed4584.pdf> [geraadpleegd op 01/07/2019]
- Peace FM Online, *Parliament Must Pass Laws To Further Criminalize Homosexuality - Dr. Akwasi Osei*, 12/07/2017, <http://www.peacefmonline.com/pages/local/social/201707/320184.php> [geraadpleegd op 22/05/2019]
- Pew Research Center, *The Global Divide on Homosexuality: Greater Acceptance in More Secular and Affluent Countries*, 2013, <https://www.pewglobal.org/2013/06/04/the-global-divide-on-homosexuality/> [geraadpleegd op 22/05/2019]
- Pew Research Center, *Global Views on Morality*, 15/04/2014, <https://www.pewglobal.org/2014/04/15/global-morality/> [geraadpleegd op 22/05/2019]
- Pink News, *President of Ghana Reassures Church Leaders That He wont Decriminalise Homosexuality*, 10/08/2018, <https://www.pinknews.co.uk/2018/08/10/president-of-ghana-reassures-church-leaders-that-he-wont-decriminalise-homosexuality/> [geraadpleegd op 22/05/2019]
- Pink News, *Two arrested for using Grindr to blackmail and rob gay men in Ghana*, 15/01/2019, <https://www.pinknews.co.uk/2019/01/15/two-arrested-grindr-blackmail-rob-gay-men-ghana/> [geraadpleegd op 22/05/2019]
- Politics Society, *The Struggle for Love in Ghana*, 26/03/2019, <https://www.politicsatnyu.org/zeitgeist/2019/03/the-struggle-for-love-in-ghana/> [geraadpleegd op 03/06/2019]
- Presidency Republic of Ghana, *Re: President Akufo-Addo Has Approved Gay Marriage*, 28/04/2018, <http://presidency.gov.gh/index.php/briefing-room/press-releases/635-re-president-akufo-addo-has-approved-gay-marriage-2> [geraadpleegd op 22/05/2019]
- Pulse, *Two SHS students sacked for homosexual act*, 31/05/2018, <https://www.pulse.com.gh/ece-frontpage/homosexuality-two-shs-students-sacked-for-homosexual-act/n068c7t> [geraadpleegd op 03/06/2019]
- Pulse, *Ghana Will Soon Legalise Homosexuality – Rex Omar*, 06/06/2018, <https://www.pulse.com.gh/ece-frontpage/sexual-orientation-ghana-will-soon-legalise-homosexuality-rex-omar/ecx0j56> [geraadpleegd op 22/05/2019]
- Queer African Youth Networking Center (QAYN), *Struggling Alone: The Lived Realities of Women who have sex with Women in Burkina Faso, Ghana and Nigeria*, 4/2012, <http://static1.squarespace.com/static/54191049e4b0677471aa06c9/t/559ab41ee4b0e9796cd263fa/1436202014978/QAYN-LBTQWSW-Publication.pdf> [geraadpleegd op 22/05/2019]

-
- Republic of Ghana via Webarchive, *Domestic Violence in Ghana: Incidence, Attitudes, Determinants and Consequences*, 06/2016, https://web.archive.org/web/20181024152115/http://www.statsghana.gov.gh:80/docfiles/publications/DV_Ghana_Report_FINAL.pdf [geraadpleegd op 10/05/2019]
- Reuters, *U.N. divided over gay rights declaration*, 19/12/2008, <https://www.reuters.com/article/us-un-homosexuality-idUSTRE4BH7EW20081219> [geraadpleegd op 03/06/2019]
- Radio-Télévision belge de la Communauté française (RTBF) (Gamba D.), *Être homosexuel au Ghana, entre violences et déni des droits*, 10/12/2018, https://www.rtf.be/info/monde/detail_etre-homosexuel-au-ghana-entre-violences-et-deni-des-droits?id=10091908 [geraadpleegd op 24/05/2019]
- SAGE Journals (Gore E.), *Reflexivity and queer embodiment: some reflections on sexualities research in Ghana*, 01/11/2018, <https://journals.sagepub.com/doi/pdf/10.1057/s41305-018-0135-6> [geraadpleegd op 10/05/2019]
- Starr FM via Webarchive, *Otabil is most influential Ghanaian*, 16/02/2015, <https://web.archive.org/web/20160512053004/http://www.starrfmonline.com:80/1.1998160> [geraadpleegd op 24/05/2019]
- United Kingdom Home Office via Refworld, *Country Information and Guidance Ghana: Sexual orientation and gender identity*, 02/2016, <https://www.refworld.org/cgi-bin/texis/vtx/rwmain?page=search&docid=56b44c2e4&skip=0&query=LGBT&coi=GHA> [geraadpleegd op 10/05/2019]
- United Nations Human Right Committee (UNHRC), *Concluding observations on the initial reports of Ghana*, 08/2016, https://tbinternet.ohchr.org/_layouts/treatybodyexternal/Download.aspx?symbolno=CCPR/C/GHA/CO/1&Lang=En [geraadpleegd op 10/05/2019]
- United Nations General Assembly via Hirschfeld Eddy Stiftung, *Letter dated 18 December 2008 from the Permanent Representatives of Argentina, Brazil, Croatia, France, Gabon, Japan, the Netherlands and Norway to the United Nations addressed to the President of the General Assembly - A/63/635*, 22/12/2008, http://www.hirschfeld-eddy-stiftung.de/fileadmin/images/dokumente/virtuelle_bibliothek/UN_document_63_635_Eng.pdf [geraadpleegd op 03/06/2019]
- United Nations General Assembly, *Human Rights Council: Follow-up and implementation of the Vienna Declaration and Programme of Action - A/HRC/RES/17/19*, 14/07/2011, <https://arc-international.net/wp-content/uploads/2011/09/HRC-Res-17-19.pdf> [geraadpleegd op 03/06/2019]
- United Nations Human Right Committee (UNHRC), *Report of the Special Rapporteur on extreme poverty and human rights on his mission to Ghana*, 10/2018, <https://undocs.org/en/A/HRC/38/33/ADD.2> [geraadpleegd op 10/05/2019]
- United States Department of State - Bureau of Democracy, Human Rights and Labor (USDOS), *Ghana 2018 Human Rights Report*, 13/03/2019, <https://www.state.gov/reports/2018-country-reports-on-human-rights-practices/ghana/> [geraadpleegd op 10/05/2019]
- Universal Health Coverage Day, *Hope Alliance Foundation (HAF)*, 27/11/2018, <http://universalhealthcoverageday.org/blog/2018/11/27/hope-alliance-foundation-haf/> [geraadpleegd op 03/06/2019]
- Washington Blade, *First West Africa LGBT-inclusive religious gathering takes place*, 06/09/2017, <https://www.washingtonblade.com/2017/09/06/first-west-africa-lgbt-friendly-religious-gathering-takes-place/> [geraadpleegd op 10/05/2019]
- WhatWhenHow.com, *Afrika Mission, s.d.*, <http://what-when-how.com/religious-movements/afrika-mission-religious-movement/> [geraadpleegd op 24/05/2019]
- Yen (Ntneh), *LGBT rights group Sisters of the Heart pleads with Ghanaians to care about gay rights*, 14/05/2019, <https://yen.com.gh/127615-lgbt-rights-group-sisters-heart-pleads-ghanaians-care-gay-rights.html#127615> [geraadpleegd op 03/06/2019]